

Krakowska Akademia
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Wydział: Politologia i komunikacja społeczna
Kierunek: Politologia
Specjalność: Komunikacja społeczna

Grażyna Wiatr

POLITYKA STRUKTURALNA UE
I JEJ ODZWIERCIEDLENIE W DZIAŁALNOŚCI
LOKALNEJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ
NA PRZYKŁADZIE
FUNDACJI IM. HETMANA JANA TARNOWSKIEGO

Praca licencjacka
napisana pod kierunkiem
dra Krzysztofa Janika

Kraków, 2011

Spis treści

WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I. POLITYKA STRUKTURALNA UE.....	8
1.1 CHARAKTERYSTYKA BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	8
1.2 POLITYKA REGIONALNA (SPÓJNOŚCI/STRUKTURALNA) UE	11
1.2.1. Zasady polityki regionalnej	12
1.2.2. Cele polityki regionalnej UE	14
1.2.3. Dotacje jako element polityki regionalnej.....	16
1.3 INSTRUMENTY FINANSOWE POLITYKI REGIONALNEJ UE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2007-2013	17
1.3.1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	17
1.3.2. Europejski Fundusz Społeczny	18
1.3.3. Fundusz Spójności	18
1.4. SYSTEM WDRAŻANIA FUNDUSZY UE W POLSCE	19
1.4.1 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO).....	19
1.4.2. Programy operacyjne	20
1.4.3. Finansowanie NSRO	21
ROZDZIAŁ II. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI JAKO ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH W FUNDACJI IM. JANA TARNOWSKIEGO	24
2.1. CEL I GŁÓWNE OBSZARY WSPARCIA PO KL	24
2.1.1. Priorytety centralne.....	25
2.1.2. Priorytety regionalne.....	27
2.1.3. System zarządzania PO KL	33
2.2. FUNDACJA IM. HETMANA JANA TARNOWSKIEGO – HISTORIA I CELE DZIAŁANIA ...	36
2.3. PROJEKTY PO KL W FUNDACJI IM. HETMANA JANA TARNOWSKIEGO	38
2.3.1. Priorytet VI – Projekty „3 D Dojrzała Doświadczenie Docenieni”, „Mój biznes Mój sukces”, „Czterdzieści tysięcy możliwości”, „MAP Młodzi Aktywni Przedsiębiorczy”	38
2.3.2. Priorytet VII – Projekty „Ratujmy kwiaty – pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”, „Małopolskie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej”	41
2.3.3. Priorytet VIII – Projekt „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”	43
2.3.4. Projekt „Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Tarnowie”	44
ROZDZIAŁ III. PRZYGOTOWANIE I REALIZACJA PROJEKTU NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU „MÓJ BIZNES MÓJ SUKCES”	46
3.1. PRZYGOTOWANIE I REALIZACJA PROJEKTU	46
3.2. PROBLEMY W KONTEKŚCIE CELÓW PROJEKTU	47
3.3. GRUPA DOCELOWA I SPOSÓB REKRUTACJI	48
3.4. DZIAŁANIA	49
3.5. REZULTATY I PRODUKTY	49
3.6. SYSTEM ZARZĄDZANIA	50
3.6.1. Partnerzy projektu	50
3.6.2. Zespół projektowy.....	51

3.6.3. Instrukcja obiegu dokumentów księgowych projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego.....	53
3.7. PRZYKŁADY PODJĘTYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH.....	55
3.7.1. Logopedyczny Ośrodek Domowej Terapii.....	55
3.7.2. Salon Pielęgnacyjny dla Zwierząt "BAXA".....	56
ZAKOŃCZENIE	58
BIBLIOGRAFIA	60
LITERATURA	60
ŹRÓDŁA	60
SPIS ILUSTRACJI	62

WSTĘP

Temat pracy został podyktowany chęcią przedstawienia działalności Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego, z którą zawodowo jestem związana od ponad 5 lat, m.in. jako kierownik projektów europejskich. Intencją pracy jest spojrzenie na działalność organizacji pozarządowej nie z perspektywy utrwalonych stereotypów i uprzedzeń, ale z perspektywy polityki strukturalnej UE.¹ Polityki, która umożliwia istotny wkład organizacji w budowanie społeczeństwa obywatelskiego i - przede wszystkim - realizację zadań publicznych.² Nie ma przy tym wątpliwości, że jednym z problemów współczesnej Polski jest słabość trzeciego sektora, zarówno z perspektywy jego zdolności do działania, jak i umiejętności podmiotów administracji publicznej do wykorzystania drzemiącego w nim kapitału społecznego.

Komplementarność między partnerami życia publicznego prowadzić może do rozwiązywania istotnych kwestii społecznych, a działalność organizacji pozarządowej może stanowić wręcz ogniwo łączące podstawowe sektory – państwowy, biznesu i non-profit.³ Aby organizacja pełniła tą właśnie rolę, niezbędne jest wzmacnianie jej potencjału wewnętrznego. W tym kontekście - celem mojej pracy jest ukazanie działalności Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego, która realizując projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego wspiera sektory publiczny i biznesu oraz rozwija się jako profesjonalna organizacja pozarządowa.

Dla zobrazowania całości zagadnienia pracę podzieliłam na kilka rozdziałów porządkujących zakres merytoryczny. I tak rozdział pierwszy zawiera informacje ogólne na temat polityki strukturalnej UE. Charakteryzuję w nim poszczególne fundusze skierowane na rozwój regionalny (w tym kapitału ludzkiego), a przede wszystkim te z nich, które mają zapewnić zrównoważony i spójny charakter procesów wyrównywania warunków i jakości życia obywateli.

---

¹ Stereotypowe postrzeganie organizacji pozarządowych w Polsce wiąże się m.in. z wizerunkiem organizacji jako grupy zaangażowanej w budowanie idei i pasji, ale nie potrafiącej finansować swych działań i traktującej w sposób roszczeniowy dysponentów środków publicznych.

² „Społeczeństwem obywatelskim jest społeczeństwo, w którym istnieją aktywni, myślący o interesach społeczności obywatele, zależności polityczne oparte na zasadach równości i stosunki społeczne polegające na zaufaniu i współpracy”. („Strategia wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na lata 2007-2013”, Ministerstwo Polityki Społecznej, Warszawa 2005, str. 7).

³ Pierwszy sektor to administracja publiczna, określana też jako sektor państwowy. Drugi sektor to sektor prywatny, biznesu, a więc instytucje i organizacje nastawione na zysk. Trzeci sektor to ogół organizacji pozarządowych, prywatnych organizacji działających społecznie, nie dla zysku, tzw. organizacje non-profit.

W zakres rozdziału drugiego wchodzi opis i analiza Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) jako głównego źródła finansowania projektów społecznych organizacji pozarządowych. Przypominam w nim także historię i opisuję działalność Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego – jednego z najstarszych i najaktywniejszych podmiotów III sektora w Małopolsce. Pokazuję także – przykładowo – niektóre projekty, realizowane przez Fundację w ciągu ostatnich 2 lat.

W rozdziale trzecim przeanalizowałam jeden z nich, projekt pt. „Mój biznes Mój sukces”, kładąc szczególny nacisk na przebieg realizacji i jej efekty w postaci założonych działalności gospodarczych. Zaprezentowałam w nim etapy konstruowania i realizacji projektu, a także czynniki, które decydują o powodzeniu takiego projektu. Na końcu tego rozdziału zamieściłam ministudia przypadków – opis dwóch różnych przedsięwzięć gospodarczych, będących zwieńczeniem realizacji tego projektu.

Do napisania niniejszej pracy wykorzystałam materiały (dokumenty programowe, konkursowe, wytyczne, ustawy, rozporządzenia) związane z polityką strukturalną UE i Europejskim Funduszem Społecznym, a także dokumentację (m.in. projekty, regulaminy, zarządzenia) Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego jako beneficjenta środków PO KL i jako pracodawcy. Są to m.in. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999; „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie Narodowa Strategia Spójności 2007-2013”; „Szczegółowy opis priorytetów PO KL 2007-2013”; „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”; „Zasady udzielania wsparcia na rozwój przedsiębiorczości na rzecz uczestników projektów w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 8.1.2 PO KL”; „Regulamin rekrutacji Kandydatów do uczestnictwa w projekcie „Mój Biznes Mój Sukces” realizowanego w ramach Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”; „Instrukcja obiegu dokumentów księgowych projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego”.

Praca może stanowić źródło informacji dla osób zajmujących się projektami europejskimi, organizacji pozarządowych chcących zaktywizować swoje działania i wesprzeć je środkami z funduszy strukturalnych oraz pracowników samorządowych

podnoszących swoją wiedzę na temat trzeciego sektora jako beneficjenta środków publicznych, realizującego zadania publiczne.

Rozdział I. POLITYKA STRUKTURALNA UE

1.1 Charakterystyka budżetu Unii Europejskiej

Budżet Unii Europejskiej jest dokładnym planem wielkości wpływów i wydatków w euro i jest sporządzany na okres budżetowy jednego roku, tożsamego z rokiem kalendarzowym.⁴

Począwszy od 1988 roku budżety roczne ustalane są z uwzględnieniem wieloletnich ram finansowych. W takim wieloletnim budżecie ustalane są jedynie limity, tzw. pułapy wydatków w poszczególnych pozycjach budżetowych. W wieloletniej perspektywie finansowej nie chodzi więc o wykazanie dokładnej wielkości dochodów i wydatków, lecz o określenie najważniejszych priorytetów na kolejne lata i umieszczenie maksymalnej kwoty, jaką Unia może na nie wydać. Kategorie wydatków, w liczbie ograniczonej, odpowiadają głównym sektorom działalności Unii.⁵

Głównym celem perspektywy finansowej jest utrzymywanie wydatków Unii Europejskiej pod kontrolą. Budżet Unii Europejskiej nie może mieć deficytu budżetowego ani nadwyżki budżetowej. Na koniec każdego roku różnica pomiędzy wpływami i wydatkami powinna wynosić „0”.

W skład budżetu Unii Europejskiej wchodzi środki finansowe przekazane przez państwa członkowskie stanowiąc, zgodnie z prawem, zasoby własne Unii Europejskiej.⁶ Środki te pochodzą z trzech głównych źródeł, którymi są:

1. cła pobierane od towarów importowanych z państw, które nie są członkami Unii Europejskiej (tzw. tradycyjne zasoby własne UE),
2. dochody z VAT, czyli określony procent, który dane państwo ma zapłacić UE od środków pochodzących z tego podatku,

---

⁴ Podstawy prawne systemu finansowego UE tworzą artykuły 310-325 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Kwestie finansowe regulują także przepisy prawa wtórnego, wśród których najważniejsze są decyzje Rady w sprawie środków własnych.

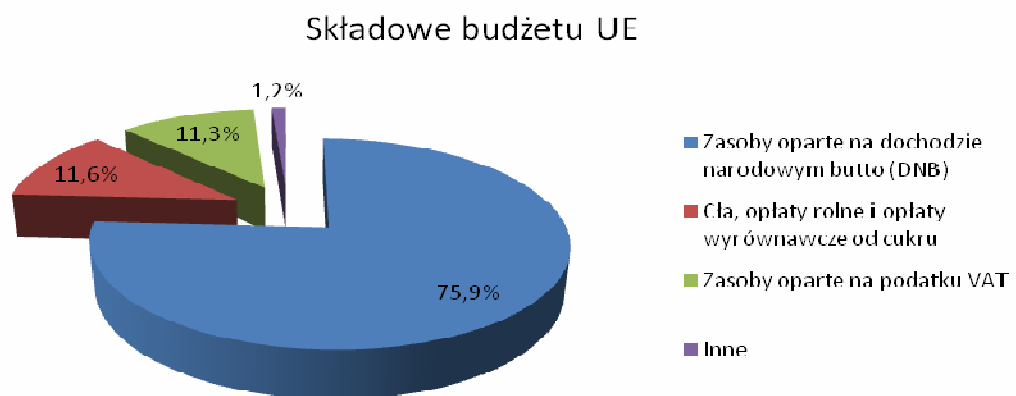
⁵ Zgodnie z zapisem w Rozdziale 2, Art. 312, pkt. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wieloletnie ramy finansowe ustala się na okres co najmniej pięciu lat.

⁶ Zadaniem Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu jest pozyskanie od władzy budżetowej, tj. Parlamentu Europejskiego i Rady Ministrów zasobów finansowych niezbędnych do realizacji unijnych polityk, wspieranie należytego zarządzania finansami Wspólnoty oraz rozliczanie się z wykorzystania środków. DG ds. Budżetu mieści się w Brukseli, składa się z czterech dyrekcji i zatrudnia 420 osób. Komisarzem ds. programowania finansowego i budżetu jest Polak Janusz Lewandowski.

3. środki uzależnione od dochodu narodowego każdego z państw członkowskich (każde państwo płaci 0,73% swojego Produktu Narodowego Brutto), tym samym jest to do obecnie największe źródło środków finansowych UE.

Ponadto w skład budżetu UE wchodzi podatek od wynagrodzeń pracowników instytucji UE, składki wpłacane przez państwa spoza UE do niektórych programów unijnych oraz kary finansowe nakładane na przedsiębiorstwa za łamanie np. prawa konkurencji. Środki te stanowią ok. 1% budżetu Unii.

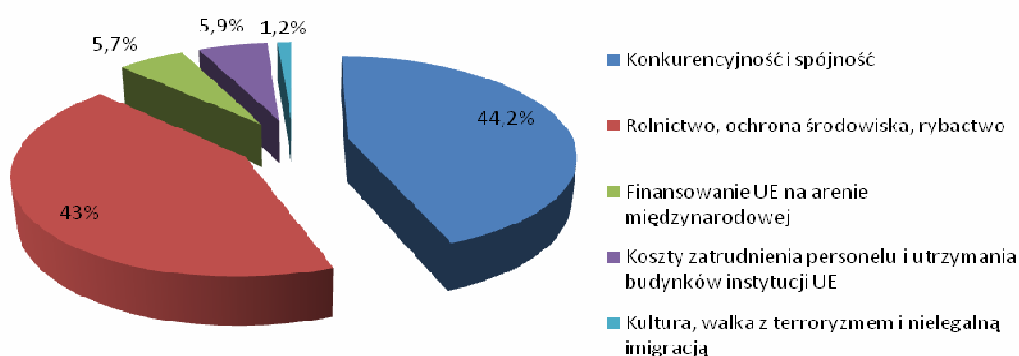
Wykres. 1. Składowe budżetu UE

Źródło: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu <http://ec.europa.eu>

Najwięcej środków przeznaczonych jest na konkurencyjność i spójność (44,2%). W następnej kolejności UE przeznacza środki na rolnictwo, ochronę środowiska i rybactwo (43%). 5,7% budżetu przeznaczone jest na finansowanie Unii na arenie międzynarodowej, zaś 5,9% na koszty zatrudnienia personelu i utrzymania budynków wszystkich unijnych instytucji.

Najmniej środków, bo tylko 1,2%, przeznaczone jest na kulturę, walkę z terroryzmem i nielegalną imigracją. Poniższy wykres przedstawia te dziedziny, na które wydawane są unijne pieniądze.

Wydatkowanie środków UE

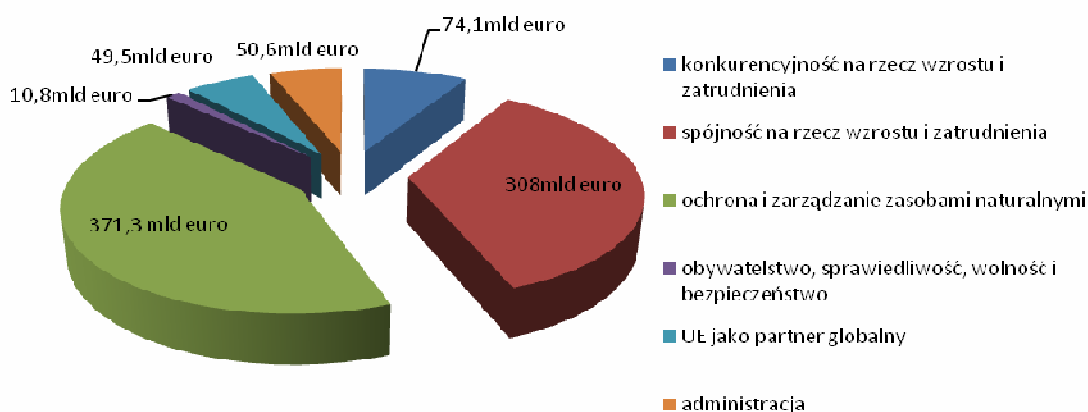
Wykres. 2. Wydatkowanie środków z budżetu UE

Źródło: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu <http://ec.europa.eu>

W okresie programowania 2007-2013 środki na wsparcie konkurencyjności i spójności przewyższają fundusze na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich. Taka sytuacja ma po raz pierwszy miejsce w UE.⁷

Podział środków w miliardach euro na perspektywę finansową 2007-2013 ilustruje poniższy schemat.

Podział 864,3 mld euro na perspektywę finansową 2007-2013

Wykres. 3. Podział pieniędzy unijnych na perspektywę finansową 2007-2013

Źródło: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu <http://ec.europa.eu>

Wpłaty do budżetu uzależnione są od poziomu gospodarczego państw członkowskich. Bogatsze państwa wpłacają więcej niż kraje biedniejsze, mimo iż nie

⁷ www.funduszeuropejskie.gov.pl

otrzymują więcej dotacji unijnych. Taka sytuacja dotyczy Polski, która wpłaca o wiele mniej niż otrzymuje od UE. W 2007 roku do Polski trafiło 7,8 miliarda euro, co stanowi 7,4% wszystkich unijnych wydatków. Polska, po zapłaceniu składki, „na czysto” zarobiła około 5,1 miliarda euro, co oznacza że sumą którą wpłaciliśmy do budżetu Unii stanowi zaledwie $\frac{1}{4}$ tego, co otrzymujemy. W porównaniu z rokiem 2006 jest to ponad dwa razy więcej.

W obecnej perspektywie finansowej, czyli w latach 2007-2013, Polska otrzyma od UE w sumie 87 miliardów euro, a do budżetu odda 22 miliardy euro. Tym samym Polska otrzyma „na czysto” około 65 miliardów euro, czyli najwięcej ze wszystkich krajów członkowskich.⁸

W ostatnich tygodniach (pracę piszę w czerwcu 2011 roku) rozpoczęto dyskusję nad perspektywą finansową 2014-2020. Wszystko wskazuje na to, że zasadnicze decyzje zostaną podjęte w trakcie polskiej prezydencji w Unii, czyli jesienią 2011 roku. Z wypowiedzi Janusza Lewandowskiego – komisarza ds. finansów UE wynika, że prognozy na tę perspektywę są dla Polski równie korzystne. Także spekulacje prasowe wskazują, że Polska nadal pozostanie największym beneficjentem unijnej polityki budżetowej.

1.2 Polityka regionalna (spójności/strukturalna) UE

W kontekście dotacji unijnych można się spotkać z pojęciami polityki regionalnej, polityki spójności i polityki strukturalnej. Polityka strukturalna jest to tradycyjne pojęcie dotyczące interwencji Wspólnot Europejskich (a od 1993 roku – Unii Europejskiej), używane już od 1957 roku. Polityka regionalna jest zorientowana na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej w UE, co oznacza, że jej podstawowym zadaniem jest pomoc finansowa dla regionów. Polityka spójności zaś wskazuje na podstawowy cel interwencji jakim jest zmniejszenie różnicowań we Wspólnocie. Praktycznie jednak pojęcia te są często używane zamiennie, w związku z czym można przyjąć, że polityka regionalna, polityka strukturalna i polityka spójności Unii Europejskiej ma ten sam cel – wyrównanie różnic gospodarczych między regionami UE i w efekcie – wyrównanie poziomu i jakości życia mieszkańców wszystkich regionów Wspólnoty. Związane jest to z podziałem środków finansowych

---

⁸ www.funduszeuropejskie.gov.pl

Unii tak, aby większość z nich trafiła do regionów znajdujących się w gorszej sytuacji społecznej i gospodarczej.⁹

1.2.1. Zasady polityki regionalnej

Polityka regionalna powinna być prowadzona w myśl klarownie określonych zasad, które organizują jej przebieg poczynając od określania celów i priorytetów, poprzez jej wdrażanie, monitorowanie i ocenę wyników. Zasady te są niezbędne dla określenia głównych celów tej polityki, ale mają również poważne konsekwencje dla sposobu ich wdrażania.

Zasady europejskiej polityki regionalnej zostały wprowadzone w 1988 r. aby właśnie lepiej i skuteczniej zarządzać polityką rozwoju regionalnego. Do okresu programowania 2000-2006 obowiązywały cztery rodzaje zasad:

- 1) generalne (pomocniczości, koordynacji i elastyczności),
- 2) organizacji (programowania, partnerstwa, kompatybilności i spójności),
- 3) finansowania (koncentracji, dodawalności i komplementarności),
- 4) oceny realizacji programów (monitorowania, ocen oraz kontroli finansowej).

Na lata 2007-2013 zachowano większość podstawowych zasad udzielania przez Unię Europejską wsparcia państwom członkowskim. Niektóre z nich zmodyfikowano, inne (o charakterze horyzontalnym) przeniesiono z polityk wspólnotowych, zaś część została wprowadzona jako zasady nowe.

Głównymi zasadami polityki regionalnej UE w perspektywie finansowej 2007-2013 jest zasada partnerstwa oraz zasada dodatkowości, zwana również zasadą współfinansowania lub zasadą uzupełnienia.

Zasada partnerstwa polega na tym, że w etapie programowania i realizacji powinni uczestniczyć wszyscy zainteresowani partnerzy społeczni.¹⁰

---

⁹ www.funduszeuropejskie.gov.pl

¹⁰ „Cele funduszy realizowane są w ramach ścisłej współpracy (zwanej dalej „partnerstwem”) pomiędzy Komisją a każdym państwem członkowskim. W zależności od potrzeb i zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i praktyką krajową, każde państwo członkowskie organizuje partnerstwo z władzami i podmiotami, takimi jak: a) właściwe władze regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne; b) partnerzy gospodarczy i społeczni; c) inne odpowiednie podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, partnerów zajmujących się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za wspieranie równości mężczyzn i kobiet” (Rozdz. IV. Art. 11 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999).

Wymaga to współpracy pomiędzy Komisją Europejską a odpowiednimi władzami publicznymi danego państwa na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym (tj. gminami, powiatami i województwami), a także współpracy z partnerami gospodarczymi i społecznymi.

Zasada dodatkowości oznacza, że fundusze Unii Europejskiej powinny uzupełniać środki finansowe poszczególnych państw członkowskich, a nie je zastępować. Działania Unii nie powinny wypierać i zastępować działań na szczeblu krajowym i regionalnym, lecz je wzbogacać i wzmacniać.¹¹

Pozostałe zasady polityki regionalnej to:

- zasada subsydiarności (zwana także zasadą pomocniczości) – która oznacza, że wszelkie działania powinny być podejmowane na możliwie najniższym szczeblu, który jest zdolny do ich realizacji w obrębie regionu lub państwa członkowskiego. Instytucje UE mogą realizować określone zadania tylko wtedy, jeżeli nie mogą być one skutecznie wykonane samodzielnie przez regiony lub kraje członkowskie,
- zasada koncentracji - polegająca na ograniczeniu wsparcia ze środków unijnych jedynie do tych typów działań, które mają podstawowe znaczenie dla spójności społeczno-gospodarczej Unii. Chodzi tu na przykład o wsparcie regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Z horyzontalnego punktu widzenia zasada ta oznacza także, że interwencja funduszy, aby przyniosła efekt, nie powinna być rozproszona, lecz skoncentrowana na niewielu precyzyjnie określonych celach, wobec tego pomoc finansowa Unii Europejskiej ukierunkowana jest na niewielką liczbę precyzyjnie określonych celów i projektów,
- zasada programowania – która oznacza, że instytucje Unii Europejskiej kontrolują i monitorują wykorzystanie środków i zapewniają, by proces ten był zgodny z ogólnymi politykami wspólnotowymi i szczegółowymi wytycznymi Komisji Europejskiej. Zgodnie z tą zasadą wypracowane muszą być formalne procedury uzgodnień między władzami regionalnymi w celu zdefiniowania i wcielenia regionalnych strategii rozwoju, w których określa się cele polityki

---

¹¹ „Wkłady funduszy strukturalnych nie zastępują publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych ponoszonych przez państwo członkowskie”. (Rozdz. IV. Art 15. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999).

regionalnej dla trwałego rozwiązywania problemów danego regionu, a nie realizacji pojedynczych, krótkotrwałych programów,

- zasada koordynacji – regulująca działanie funduszy strukturalnych. Jej celem jest dążenie do skupiania działań i środków polityki regionalnej na priorytetach, które mają podstawowe znaczenie dla spójności społeczno-gospodarczej UE.

Podstawową wskazówką dla projektowania zasad polskiej polityki regionalnej jest Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) i Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (NSRO), które określają kierunki i sposób realizacji unijnej polityki spójności w Polsce. Oba dokumenty przedstawiają katalog zasad prowadzenia działań politycznych, a Strategia Rozwoju Kraju odnosi się wprost do polityki regionalnej państwa.¹² Warto podkreślić, że obydwa dokumenty zostały – co do kwestii generalnych – zaakceptowane przez wszystkie siły polityczne kraju.

1.2.2. Cele polityki regionalnej UE

Polityka regionalna/spójności ma na celu wspieranie działań prowadzących do wyrównania ekonomicznych i społecznych warunków życia we wszystkich regionach Unii Europejskiej. W szczególności Unia Europejska zmierza do zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju regionów oraz likwidacji zacofania najmniej uprzywilejowanych regionów i wysp, w tym obszarów wiejskich. Podstawowymi instrumentami realizacji polityki spójności są programy operacyjne, wyszczególnione w podrozdziale 1.4.2.

Polityka regionalna/spójności Unii Europejskiej to przede wszystkim pomoc w formie dotacji dla regionów w Unii Europejskiej. Polityka regionalna/spójności polega na realizacji trzech najważniejszych celów, którymi są:

1. konwergencja – Unia Europejska wspiera rozwój infrastruktury oraz potencjału gospodarczego i ludzkiego najbiedniejszych regionów (prawie 82% wszystkich wydatków w ramach funduszy strukturalnych),
2. podniesienie konkurencyjności regionów i zatrudnienia – czyli Unia Europejska wspiera innowacje i badania naukowe, zrównoważony rozwój oraz szkolenia zawodowe w mniej rozwiniętych regionach (prawie 16% wszystkich wydatków w ramach funduszy strukturalnych),

---

¹² „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie Narodowa Strategia Spójności”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 7 września 2007, s. 38-40 oraz „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, listopad 2006, s. 143-145.

3. europejska współpraca terytorialna – czyli wspieranie, promocja i realizacja wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej.

Polityka spójności polega zatem na wspieraniu wzrostu gospodarczego, społecznego (np. walka z bezrobociem) i przestrzennego (m.in. poprawa komunikacji szynowej, drogowej i lotniczej).

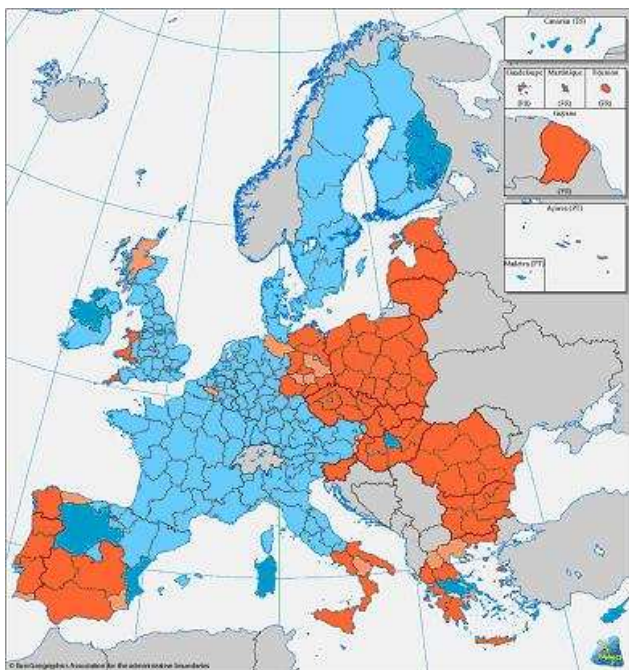
Unia Europejska określa, który region powinien uzyskać unijne fundusze, na podstawie jego poziomu PKB, przy czym taki region musi odpowiadać poziomowi 2 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych.¹³

Jeśli PKB na jednego mieszkańca w danym regionie jest mniejsze niż 75% średniej w Unii Europejskiej, wówczas taki region może liczyć na wsparcie z dotacji unijnych. Jeśli więc wszystkie regiony danego kraju mają niskie PKB, wówczas cały kraj może liczyć na wsparcie finansowe (tak jest w przypadku Polski, o czym była mowa w podrozdziale 1.1 dotyczącym gospodarowania budżetem).

Są jednak takie kraje, w których tylko niektóre regiony są objęte pomocą unijną (np. część wschodnia Niemiec, południe Włoch i Grecji, czy niektóre regiony Hiszpanii). Zagadnienie to ilustruje zamieszczona poniżej mapa.

---

¹³ Obszar Unii Europejskiej podzielony jest na tzw. NUTS-y (Nomenclature of Units for Territorial Statistics - Nomenklatura Jednostek Statystyki Terytorialnej), czyli obszary, których wytypowanie i nazwanie ułatwia wybór regionów, które potrzebują wsparcia. W UE istnieje 5 poziomów tej klasyfikacji: NUTS 1 - regiony, grupujące województwa (w Polsce 6); NUTS 2 - makroregiony (województwa 16); NUTS 3 - podregiony, czyli zgrupowanie kilku powiatów (45); NUTS 4 - powiaty i miasta na prawach powiatu (379); NUTS 5 - gminy (2489).

Mapa 1. Regiony najbiedniejsze w obecnej perspektywie finansowej (kolor czerwony)

Źródło: Komisja Europejska www.ec.europa.eu

1.2.3. Dotacje jako element polityki regionalnej

Zgodnie z zasadą dodatkowości dotacje na projekty finansowane z UE pochodzą w części ze środków unijnych i w części z krajowych. W praktyce zasada ta oznacza, że władze krajowe muszą wydać rocznie około 1% PKB na współfinansowanie 3,5-4% PKB pochodzących z UE (czyli na każdą złotówkę dotacji wydaną przez władze krajowe przypadają 4 złote otrzymane z Unii Europejskiej).

Z punktu widzenia projektu - całkowite dofinansowanie jakie można uzyskać na projekt ze środków unijnych to 85%. W latach 2004-2006 było to 75%. Podział ten nie oznacza, że na finansowanie niektórych projektów nie można uzyskać w sumie 100% ich wartości.

PERSPEKTYWA FINANSOWA	ŚRODKI UE	ŚRODKI PL	MOŻLIWA DOTACJA NA PROJEKT
2004-2006	75%	25%	100%
2007-2013	85%	15%	100%

Tabela. 1. Procent udziału środków krajowych i unijnych w projektach

Źródło: opracowanie własne

1.3 Instrumenty finansowe polityki regionalnej UE w perspektywie finansowej 2007-2013

Cel polityki spójności, jakim jest zwiększenie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia we wszystkich regionach i miastach UE, realizowany jest przede wszystkim dzięki dwóm funduszom strukturalnym, tj.: Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiemu Funduszowi Społecznemu (EFS) oraz Funduszowi Spójności (FS).¹⁴

Pozostałe cele, co ilustruje poniższa tabela, realizowane są przy pomocy mniejszej liczby funduszy i środków.

CEL	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	WIELKOŚĆ ŚRODKÓW
Konwergencja	EFRR, EFS, FS	78,54%
Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie	EFRR, EFS	17,22%
Europejska współpraca terytorialna	EFRR	3,94%

Tabela 2. Źródła i wielkość finansowania celów UE przez poszczególne instrumenty finansowe (fundusze) w latach 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne

1.3.1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego to największy fundusz. Jego celem jest wspieranie regionów, a dokładniej wyrównywanie różnic w stosunku do regionów bogatszych, lepiej rozwiniętych. EFRR finansuje wszystkie programy unijne, które mają na celu pomoc opóźnionym w rozwoju regionom.

Dziedziny, które mogą być finansowane z EFRR to:

- inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego oraz zatrudnienia oraz działalności małych i średnich przedsiębiorstw,
- rentowne inwestycje produkcyjne umożliwiające tworzenie lub utrzymywanie trwałego zatrudnienia,
- infrastruktura,
- rozwój turystyki oraz inwestycji w dziedzinie kultury,

¹⁴ Oprócz funduszy funkcjonują obecnie 3 inicjatywy wspólnotowe: JASPERS (wsparcie doradcze dużych projektów indywidualnych o charakterze infrastrukturalnym); JESSICA (wspieranie poprzez m.in. kredyty i środki kapitałowe inwestycji służących zapewnieniu zrównoważonego rozwoju w miastach); JEREMIE (wsparcie wykorzystania środków przeznaczanych dla MSP w ramach FS).

- ochrona i poprawa stanu środowiska,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Dzięki inwestycjom w wyżej wymienionych dziedzinach finansowanych z EFRR, Unia Europejska wspiera rozwój i tworzenie nowych miejsc pracy, a także wpływa pozytywnie na rozwój gospodarki.¹⁵

1.3.2. Europejski Fundusz Społeczny

Europejski Fundusz Społeczny najczęściej kojarzy się z możliwością finansowania szkoleń, warsztatów, wspieraniem zatrudnienia itp. W istocie EFS został stworzony po to, aby poprawić jakość i dostępność miejsc pracy i możliwości zatrudnienia w Unii Europejskiej.¹⁶

EFS zajmuje się następującymi dziedzinami:

- promocją aktywnej polityki rynku pracy mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu,
- przeciwdziałaniem zjawisku wykluczenia społecznego,
- kształceniem ustawicznym,
- doskonaleniem kadr gospodarki,
- rozwojem przedsiębiorczości,
- zwiększeniem dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy.

1.3.3. Fundusz Spójności

Fundusz Spójności wspiera dwa sektory: środowisko i transport. Z Funduszu Spójności można otrzymać dofinansowanie na duże projekty inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska. Głównymi odbiorcami pomocy w ramach Funduszu Spójności są jednostki samorządu terytorialnego, tworzone przez nie związki gmin lub inne podmioty publiczne, np. przedsiębiorstwa komunalne będące własnością gminy. Fundusz ten wspiera dziedziny takie jak:

---

¹⁵ W obecnej perspektywie finansowej polityka rolna (finansowana przez Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich) i rybołówstwo (Europejski Fundusz Rybacki) nie znalazły się w puli funduszy strukturalnych, gdyż nie są związane są z prowadzeniem polityki regionalnej, tylko Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

¹⁶ Europejski Fundusz Społeczny został stworzony na mocy Traktatu Rzymskiego ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, podpisanego w 1957 roku. EFS jest więc najstarszym funduszem strukturalnym. Od samego początku głównym celem EFS było zwiększenie poziomu zatrudnienia.

- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- poprawa jakości powietrza,
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- zapewnienie spójności sieci komunikacyjnej kraju i poszczególnych regionów z innymi krajami Europy,
- rozwój bezpiecznej infrastruktury drogowej.

Fundusz Spójności jest instrumentem polityki strukturalnej Unii Europejskiej, lecz nie zalicza się do funduszy strukturalnych. Pomoc z Funduszu Spójności otrzymują kraje, a nie regiony, tak jak to jest w przypadku EFS i EFRR. Środki Funduszu Spójności są kierowane do państw członkowskich, w których produkt narodowy brutto (PNB) na jednego mieszkańca jest niższy niż 90% średniej w państwach Unii Europejskiej.¹⁷

1.4. System wdrażania funduszy UE w Polsce

1.4.1 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO)

Narodowa Strategia Spójności (nazwa urzędowa: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, NSRO) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Celem strategicznym NSS jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, którymi są:

1. poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa (wspierane będą przedsięwzięcia sprzyjające modernizacji polskiego systemu instytucjonalno-regulacyjnego oraz wpływające na rozwijanie dialogu i partnerstwa społecznego),

---

¹⁷ Od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej w 2004 roku Polska otrzymała najwięcej środków z tego funduszu wśród wszystkich członków Unii.

2. poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej (podejmowane będą kroki służące tworzeniu większej liczby lepszych miejsc pracy),
3. budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski (prowadzone będą działania sprzyjające uczynieniu z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca dla inwestycji i zatrudnienia),
4. podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług (promowane będą wiedza i innowacje na rzecz wzrostu gospodarczego),
5. wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej (prowadzone będą działania na rzecz uczynienia z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca dla inwestycji i pracy oraz wspierania wiedzy i innowacji na rzecz wzrostu gospodarczego),
6. wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich (interwencja będzie ukierunkowana również na tworzenie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca dla inwestycji i pracy).¹⁸

Zgodnie z przesłaniem dokumentu ustalającego wspólnotowe priorytety polityki spójności na lata 2007-2013, tj. Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty, interwencja realizowana za pośrednictwem NSRO będzie służyła realizacji najważniejszych priorytetów Wspólnoty, sformułowanych w odnowionej Strategii Lizbońskiej.¹⁹

1.4.2. Programy operacyjne

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO będą realizowane za pomocą programów (tzw. programów operacyjnych), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz programów regionalnych (tzw.

---

¹⁸ „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie Narodowa Strategia Spójności”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r. str. 84.

¹⁹ „Strategia lizbońska” to plan rozwoju, przyjęty dla Unii Europejskiej przez Radę Europejską na posiedzeniu w Lizbonie w roku 2000. Celem planu, przyjętego na okres 10 lat, było uczynienie Europy najbardziej dynamicznym i konkurencyjnym regionem gospodarczym na świecie, rozwijającym się szybciej niż Stany Zjednoczone.

regionalnych programów operacyjnych), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych województw i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych.

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	INSTRUMENT FINANSOWY (FUNDUSZ)
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	EFRR, FS
Program Operacyjny Kapitał Ludzki	EFS
16 programów regionalnych	EFRR
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej	EFRR
Program Operacyjny Pomoc Techniczna	EFRR
Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	EFRR
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	EFRR

Tabela 3. Programy operacyjne i przypisane im instrumenty finansowe dla realizacji projektów w latach 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne

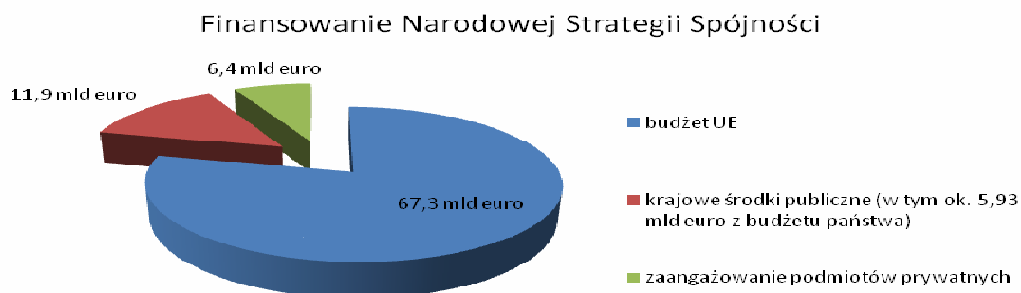
W powyższej tabeli zastawiono programy operacyjne wraz ze źródłem finansowania projektów w ich ramach.²⁰

Kluczowy dla niniejszej pracy jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki - PO KL, dla realizacji którego wykorzystuje się Europejski Fundusz Społeczny.

1.4.3. Finansowanie NSRO

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację Narodowej Strategii Spójności (NSRO) wynosi około 85,6 mld euro. Podział tych środków ilustruje poniższy wykres.

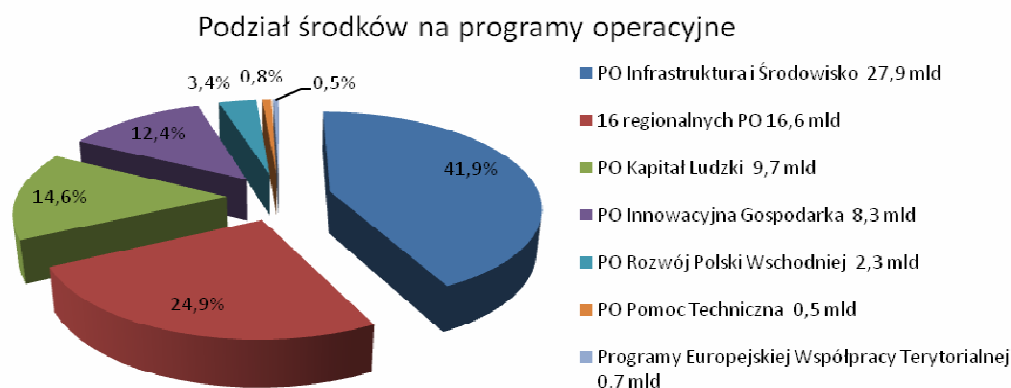
²⁰ Oprócz polityki regionalnej UE kładzie także spory nacisk na politykę rolną, rybactwa i rybołówstwa. W Polsce przejawia się to w istnieniu dwóch programów: „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Wykres 4. Finansowanie Narodowej Strategii Spójności

Źródło: Opracowanie własne

Z tytułu realizacji NSS średniorocznie (do roku 2015) będzie wydatkowane około 9,5 mld euro, co odpowiada około 5% produktu krajowego brutto. Z tej sumy: 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu UE; 11,9 mld euro z krajowych środków publicznych (w tym ok. 5,93 mld euro z budżetu państwa); ok. 6,4 mld euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych. Wydatki w ramach polityki spójności będą koordynowane z wydatkami przeznaczonymi na instrumenty strukturalne Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, a także programami europejskimi w sferze wzmacniania konkurencyjności. Łączna suma środków włączona w realizację działań rozwojowych, których głównym elementem będzie NSS, wyniesie łącznie ponad 107,9 mld euro, w tym 85,4 mld środków UE.²¹

Wykres 5. Podział środków UE na poszczególne programy operacyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z NSS

²¹ „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie Narodowa Strategia Spójności”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r., str. 116.

Powyższy wykres ilustruje dane dotyczące szczegółowego podziału funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych.

Pozostałe środki finansowe w ramach obu funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności zostaną przeznaczone na utworzenie krajowej rezerwy wykonania (2% wartości alokacji, czyli 1,3 mld euro).²²

---

²² Zgodnie z art. 50 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006 utworzona została rezerwa na poziomie NSRO w wysokości 3% alokacji w ramach Celu „Konwergencja”. Jej środki posłużą na wzmocnienie właściwych priorytetów programów operacyjnych po dokonaniu oceny ich wykonania do dnia 30 czerwca 2011 r. Rozdzielenie rezerwy nastąpi do dnia 31 grudnia 2011 r.

Rozdział II. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI JAKO ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH W FUNDACJI IM. JANA TARNOWSKIEGO

2.1. Cel i główne obszary wsparcia PO KL

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 jest największym w historii Unii Europejskiej programem współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację PO KL w okresie 2007-2013 przewidziano ponad 11,4 mld euro, z czego 85%, a więc ponad 9,7 mld euro stanowią środki EFS, a 15% czyli ok. 1,7 mld euro – środki krajowe.

Głównym celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cele szczegółowe to:

1. podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
2. zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
3. poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce,
4. upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy,
5. zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania prawa i polityk, świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa,
6. wzrost spójności terytorialnej.²³

Wdrażanie wyżej wymienionych celów odbywać się będzie poprzez realizację projektów „miękkich”, takich jak szkolenia, seminaria, programy rozwojowe, doradztwo.²⁴

PO KL składa się z dziesięciu priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. Ok. 60% środków PO KL przeznaczone jest na wsparcie

---

²³ „Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r.

²⁴ Dla rozróżnienia projekty inwestycyjne nazywane są projektami „twardymi”.

realizowane przez regiony, natomiast pozostałe środki, czyli ok. 40% - na wsparcie prowadzone na szczeblu centralnym.

W ramach PO KL możliwa jest realizacja projektów w dwóch głównych trybach: systemowym i konkursowym. W trybie systemowym projekty są realizowane przez beneficjentów imiennie wskazanych w Programie lub dodatkowych dokumentach stanowiących jego uszczegółowienie. Natomiast w trybie konkursowym projekty mogą realizować wszystkie podmioty m.in.: instytucje rynku pracy; instytucje szkoleniowe; jednostki administracji rządowej i samorządowej; przedsiębiorcy; instytucje otoczenia biznesu; organizacje pozarządowe; instytucje systemu oświaty i szkolnictwa wyższego; inne podmioty.²⁵

Zgodnie z powyższym - Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego jako organizacja pozarządowa jest beneficjentem środków z PO KL.²⁶

2.1.1. Priorytety centralne

Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna

W ramach tego Priorytetu podejmowane są działania zmierzające do rozwoju potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz realizowane ponadregionalne programy wspierające aktywizację zawodową i integrację społeczną grup znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach Priorytetu: szkolone są kadry instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej; opracowywane i wdrażane są rozwiązania organizacyjne i systemowe podnoszące efektywność ich działania; doskonalony jest system współpracy i wymiany informacji oraz zwiększana dostępność świadczonych przez ww instytucje usług.

---

²⁵ „Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 1 czerwca 2009 r.

²⁶ Zgodnie z definicją znajdującą się w Art. 5. Ust. 1. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, beneficjent to „osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizująca projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu”.

Ponadto prowadzone są akcje informacyjne i promocyjne na rzecz promocji równych szans, przeciwdziałania dyskryminacji na rynku pracy oraz wspierania mobilności geograficznej i zawodowej.

Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących

W tym Prioryecie II realizowane są ogólnopolskie i ponadregionalne projekty, uwzględniające konieczność dostosowywania polskich przedsiębiorstw do zmieniających się trendów ekonomicznych. Są to projekty wspierające rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich kadr. Kluczowymi działaniami są doskonalenia zawodowe pracowników, obejmujące m.in. kursy, szkolenia czy studia podyplomowe. Preferowane są projekty uwzględniające wykorzystanie i upowszechnianie wyników badań naukowych i nowości technologicznych oraz rozwijanie nowych form pracy i metod zarządzania w przedsiębiorstwach. W ramach Priorytetu II realizowane są także działania związane z poprawą stanu zdrowia osób pracujących poprzez np. realizację programów profilaktycznych.

Priorytet II skierowany jest również do pracowników systemu opieki zdrowotnej. Realizowane projekty pomagają w zwiększeniu sprawności funkcjonowania systemu, poprawie dostępności i jakości udzielanych świadczeń oraz w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych personelu medycznego oraz kwalifikacji managerskich kadry zarządzającej jednostkami służby zdrowia. Wspierany jest system akredytacji tych jednostek.

Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty

Wsparcie w ramach Priorytetu III obejmuje systemowe działania realizowane przez instytucje zarządzające oświatą, ukierunkowane na: podniesienie jakości pracy instytucji systemu edukacji; ukierunkowanie kształcenia na dziedziny o znaczeniu kluczowym dla gospodarki opartej na wiedzy; dostosowanie programów i kierunków nauczania do potrzeb rynku pracy oraz stworzenie krajowego systemu kwalifikacji, który będzie stanowił aktualny opis i usystematyzowanie kompetencji i kwalifikacji występujących na rynku pracy według poziomu i zakresu kształcenia.

Kluczowe działania w ramach Priorytetu III związane są z rozwojem instrumentów służących badaniom i analizom systemu oświaty oraz ogólnopolskimi kampaniami promującymi uczenie się przez całe życie.

Ponadto opracowywane są m.in. materiały do kształcenia w formie e-learningowej czy innowacyjne programy kształcenia, związane głównie z wymogami kształcenia w gospodarce opartej na wiedzy.

Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka

W Priorytecie IV realizowane są projekty wspierające szkolnictwo wyższe, ukierunkowane na zapewnienie wysokiej i priorytetowej do potrzeb rynku pracy (szczególnie kierunku matematyczno-przyrodnicze i techniczne) jakości kształcenia. W ramach projektów opracowywane są nowe programy kształcenia, w tym w językach obcych, a także organizowane są staże i praktyki dla studentów.

Ponadto doskonalone są kompetencje kadry akademickiej oraz realizowane przez uczelnie programy rozwojowe przyczyniające się do lepszego przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy.

Priorytet V: Dobre rządzenie

Priorytet ten skierowany jest głównie do polskiej administracji (rządowej, samorządowej i instytucji wymiaru sprawiedliwości), która ma za zadanie wzmocnić swoje zdolności do wypełniania funkcji w nowoczesny i partnerski sposób. Adresatem Priorytetu są także organizacje pozarządowe oraz organizacje pracodawców i pracowników jako podmiotów istotnych z punktu widzenia efektywnej realizacji zasady „dobrego rządzenia”.

W ramach projektów, poprzez zwiększenie kompetencji kadr sektora publicznego: podnoszona jest jakość i dostępność usług publicznych; unowocześniane zarządzanie finansami publicznymi; rozwijana i upowszechniana współpraca pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi.

2.1.2. Priorytety regionalne

Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich.

Projekty realizowane w ramach Priorytetu VI służą:

- podniesieniu poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzeniu warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie (Działanie 6.1),

- promocji oraz wspieraniu inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia (Działanie 6.2),
- podniesieniu zdolności do zatrudnienia oraz mobilności przestrzennej i zawodowej osób zamieszkujących na obszarach wiejskich poprzez przygotowanie ich do podjęcia pracy w zawodach pozarolniczych oraz wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich (Działanie 6.3).

Projekty realizowane w Prioryecie VI kierowane są głównie do następujących beneficjentów ostatecznych (grup docelowych): osób długotrwale bezrobotnych; kobiet (w tym powracających oraz wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci); osób do 25 roku życia; osób niepełnosprawnych; osób po 45 roku życia; osób bezrobotnych z gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz mieszkańców małych miast (do 25 tys. mieszkańców); instytucji rynku pracy i ich pracowników; osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej; społeczności lokalnych i innych podmiotów zajmujących się aktywizacją zawodową mieszkańców obszarów wiejskich.²⁷

WYKAZ DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ W PRIORYTECIE VI	
Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy
	Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie - projekty konkursowe wyłącznie dla powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy
	Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych - projekty systemowe
Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia	
Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	

Tabela 4. Schemat działań w Prioryecie VI

Źródło: Opracowanie własne

Większość działań Priorytetu VI przeznaczona jest dla wszystkich podmiotów, posiadających osobowość prawną, wymienionych jako beneficjenci PO KL.

²⁷ Zgodnie z definicją znajdującą się na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl „Beneficjentem ostatecznym jest osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy”.

Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego w ramach tego Priorytetu realizuje, opisane w podrozdziale 2.3.1, projekty: „3 D Dojrzały Doświadczenie Docenieni”, „Mój biznes Mój sukces”, „Czterdzieści tysięcy możliwości”, „MAP Młodzi Aktywni Przedsiębiorczy”.

Priorytet VII: Promocja integracji społecznej

Projekty w Priorytecie VII służą:

- rozwijaniu aktywnych form integracji społecznej i umożliwianiu dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawie skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie (Działanie 7.1),
- poprawianiu dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijaniu sektora ekonomii społecznej (Działanie 7.2),
- wsparciu dla rozwoju inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych, przyczyniające się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich (Działanie 7.3).

WYKAZ DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ W PRIORYTECIE VII	
Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej
	Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie
	Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej
Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej.
Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	

Tabela 5. Schemat działań w Priorytecie VII

Źródło: Opracowanie własne

Projekty realizowane w Priorytecie VII są skierowane głównie do: osób długotrwale bezrobotnych; niezatrudnionych; korzystających ze świadczeń pomocy społecznej; niepełnosprawnych; nieaktywnych zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi; osób powracających na rynek pracy po urlopach wychowawczych i macierzyńskich; osób po pięćdziesiątym roku życia (50+); młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; bezdomnych; uchodźców; cudzoziemców; członków mniejszości etnicznych i narodowych; osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze; osób po zwolnieniu z zakładu

karnego; uzależnionych; poddających się procesowi leczenia lub po jego ukończeniu; otoczenia osób wykluczonych społecznie; partnerów społecznych i gospodarczych; podmiotów ekonomii społecznej; mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców; społeczności lokalnych i podmiotów działających na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W Działaniu 7.1 przewidziano realizację wyłącznie projektów systemowych, zatem wnioski o dofinansowanie mogą składać ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie i regionalne ośrodki pomocy społecznej.

W Działaniach 7.2 i 7.3 wnioski o dofinansowanie projektów mogą składać podmioty wymienione jako beneficjenci PO KL.

W rozdziale 2.3.2 opisane są projekty z tego Priorytetu realizowane przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego pt. „Ratujmy kwiaty - pomoc ofiarom przemocy w rodzinie” oraz „Małopolskie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz wzmocnienia potencjału i rozwoju sektora ES w Małopolsce”.

Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki

Projekty realizowane w Priorytecie VIII służą:

- podniesieniu i dostosowaniu kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki (Działanie 8.1).
- zwiększeniu transferu wiedzy i wzmocnieniu powiązań sfery B+R z przedsiębiorstwami, służącemu rozwojowi gospodarczemu regionów (Działanie 8.2).

WYKAZ DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ W PRIORYTECIE VIII	
Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych
	Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – projekty konkursowe
	Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów
	Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe
Działanie 8.2 Transfer wiedzy	Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – projekty konkursowe
	Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe

Tabela 6. Schemat działań w Priorytecie VIII

Źródło: Opracowanie własne

Projekty realizowane w Priorytecie VIII są skierowane głównie do: przedsiębiorców; pracujących osób dorosłych; partnerów społecznych; osób odchodzących z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa); samorządów gospodarczych i zawodowych; społeczności lokalnych; organizacji pozarządowych; uczelni; pracowników naukowych, doktorantów, absolwentów uczelni.

Większość działań Priorytetu VIII przeznaczona jest dla wszystkich podmiotów posiadających osobowość prawną, wskazanych jako beneficjenci PO KL.

Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego zrealizowała w ramach tego Priorytetu projekt pt. „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”, opisany w podrozdziale 2.3.3.

Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Projekty realizowane w Priorytecie IX służą:

- tworzeniu warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym, utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych,
- wzmocnieniu atrakcyjności i podniesieniu jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty, realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych), ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia (Działanie 9.1),
- wzmocnieniu atrakcyjności i podniesieniu jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych), służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia (Działanie 9.2),
- zwiększeniu uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności oraz zwiększeniu znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy (Działanie 9.3),
- dostosowaniu kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów

związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniającą się sytuacją demograficzną w systemie oświaty (Działanie 9.4),

- pobudzeniu aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich (Działanie 9.5).

Projekty realizowane w Priorytecie IX skierowane są głównie do:

- a) dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodziców, przedszkoli, szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- b) uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, zawodowych, uczniów szczególnie uzdolnionych,
- c) osób, które przedwcześnie opuściły system oświaty,
- d) partnerów społeczno-gospodarczych, pracodawców,
- e) osób zgłaszających chęć kształcenia ustawicznego w formach szkolnych, szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego,
- f) nauczycieli i pracowników dydaktycznych szkół i placówek oświatowych, instruktorów praktycznej nauki zawodu, kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą,
- g) mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców, lokalnych społeczności,
- h) podmiotów działających na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji.

WYKAZ DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ W PRIORYTECIE IX	
Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej
	Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych
	Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych
Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	
Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych	
Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	
Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	

Tabela 7. Schemat działań w Priorytecie IX

Źródło: Opracowanie własne

Większość działań Priorytetu IX przeznaczona jest dla wszystkich podmiotów, wymienionych jako beneficjenci PO KL.

Priorytet X: Program Operacyjny Pomoc techniczna

PO Pomoc Techniczna (PO PT) obejmuje swoim zakresem wsparcie wszystkich działań i procesów z zakresu przygotowania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli realizacji NSRO. PO PT wspiera także przygotowanie projektów oraz rozpowszechnianie informacji na temat funduszy strukturalnych w Polsce oraz ich promowanie.

Celem nadrzędnym Programu jest zapewnienie sprawnego i efektywnego przebiegu realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Dla jego osiągnięcia wytypowano cele szczegółowe, którymi są:

- zapewnienie sprawnej realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz wsparcie przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych,
- skuteczne rozpowszechnianie informacji i promocja NSRO oraz zapewnienie odpowiedniego przepływu i wymiany informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

W ramach dofinansowania z tego Programu Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego realizuje projekt pt. „Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Tarnowie”, który opisano w podrozdziale 2.3.4.²⁸

2.1.3. System zarządzania PO KL

Zgodnie z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 za właściwe zarządzania i wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki odpowiada Instytucja Zarządzająca PO KL (IZ PO KL), nadzorowana przez Komitet Monitorujący PO KL.

Zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, funkcję Instytucji Zarządzającej w PO KL pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, a zgodnie z regulaminem wewnętrznym Ministerstwa Rozwoju

---

²⁸ Projekt ten, podobnie jak poprzednie (z wyjątkiem Regionalnego Ośrodka EFS w Tarnowie, który na dofinansowanie podpisał umowę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, pełniącego rolę Instytucji Pośredniczącej) realizowane są w ramach umów podpisanych z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie jako Instytucją Pośredniczącą II stopnia w systemie zarządzania POKL.

Regionalnego obowiązki Instytucji Zarządzającej pełni Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym.

Ze względu na zakres merytoryczny programu oraz wagę finansową poszczególnych priorytetów, zarządzanie i nadzór nad wdrażaniem poszczególnych priorytetów powierzony został Instytucjom Pośredniczącym (IP). W kompetencji centralnym, gdzie realizowane jest przede wszystkim wsparcie systemowe o charakterze ogólnokrajowym, funkcje Instytucji Pośredniczących powierzone zostały ministrom właściwym. Natomiast wsparcie dla osób indywidualnych, zgodnie z decyzją o decentralizacji, udzielane jest przede wszystkim w ramach komponentu regionalnego, dlatego zadania Instytucji Pośredniczących powierzone zostały samorządom województw.

Ponadto, każda Instytucja Pośrednicząca, biorąc pod uwagę specyfikę Priorytetu, za który odpowiada, oraz doświadczenie instytucji działających w danym obszarze, może - w uzgodnieniu z Instytucją Zarządzającą - oddelegować realizację części zadań do Instytucji Pośredniczących II Stopnia (IP2).

PRIORYTET PO KL	INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA	INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA II STOPNIA
I. Zatrudnienie i integracja społeczna	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Wdrażania EFS	1. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich; 2. Władza Wdrażająca Programy Europejskie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Wdrażania EFS	1. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości; 2. Ministerstwo Zdrowia - Departament Funduszy Strukturalnych i Programów Pomocowych
III. Wysoka jakość systemu oświaty	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Departament Funduszy Strukturalnych	brak
IV. Szkolnictwo wyższe i nauka	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Departament Wdrożeń i Innowacji	brak
V. Dobre rządzenie	Brak IP Koordynacja zapewniona przez Departament Zarządzania EFS w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego	1. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Departament Administracji Publicznej; 2. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Wdrażania EFS; 3. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Biuro Dyrektora Generalnego

Tabela 8. Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia komponentu centralnego PO KL

Źródło: „Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r. oraz www.efs.gov.pl

Niezależnie od poziomu delegacji zadań Instytucja Zarządzająca w dalszym ciągu ponosi pełną odpowiedzialność za prawidłową realizację Programu.²⁹

W tabelach nr 8 i nr 9 wyszczególnione są IP i IP2 dla komponentu centralnego i regionalnego.

WOJEWÓDZTWO	INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA	INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA II STOPNIA
dolnośląskie	Urząd Marszałkowski	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w Wałbrzychu
kujawsko-pomorskie	Urząd Marszałkowski	1. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu 2. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu
lubelskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
lubuskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Gorze
łódzkie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi
małopolskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
mazowieckie	Urząd Marszałkowski	1. Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, 2. Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
opolskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
podkarpackie	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	brak
podlaskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
pomorskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
śląskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
świętokrzyskie	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach
warmińsko-mazurskie	Urząd Marszałkowski	Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie
wielkopolskie	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	brak
zachodnio-pomorskie	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	brak

Tabela 9. Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia komponentu regionalnego PO KL

Źródło: „Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r.

Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego jako beneficjent środków PO KL na poziomie regionalnym podpisuje umowy na realizację projektów z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, pełniącym rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia w Małopolsce.³⁰

²⁹ „Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007 r., str. 205.

³⁰ Zakres umowy i sposób przekazywania środków zdefiniowany jest w „Zasadach finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 21 grudnia 2010 r.

2.2. Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego – historia i cele działania

Logo Fundacji	 FUNDACJA <i>im. Hetmana Jana</i> TARNOWSKIEGO
Nazwa:	Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego
Adres siedziby rejestrowej:	ul. Wielkie Schody 3, 33-107 Tarnów
Adres biura projektów:	Ul. Wałowa 2/2
Województwo:	Małopolskie
Nr KRS:	0000028639
NIP:	873-26-76-391
REGON:	850466602
Nr wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych:	2.12/00136/2006
Tel./fax:	14 627 28 71
Adres www:	www.fundacjatarnowskiego.pl
Adres e-mail:	biuro@fundacjatarnowskiego.pl
Liczba osób w Radzie Fundacji:	12
Liczba osób w zarządzie Fundacji:	3
Liczba osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę:	13
Liczba osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych:	22

Tabela 10. Informacje podstawowe o Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego

Rejestracja Fundacji nastąpiła dnia 15 stycznia 1997 r., na wniosek Rady Miasta Tarnowa. Jej powstanie warunkował główny cel, jakim było doprowadzenie do powstania w Tarnowie wyższej szkoły zawodowej. Gdy to się stało - w Fundacji prowadzone były przede wszystkim działania związane z edukacją dzieci, młodzieży i dorosłych oraz stypendiami dla młodzieży z budżetu samorządu.

Od roku 2005 Fundacja rozpoczęła realizację pierwszego projektu finansowanego z funduszy strukturalnych. Od tej pory, po zmodyfikowaniu zapisów statutowych, jest to główna działalność Fundacji.

Główne projekty realizowane od roku 1997:

- projekty wydawnicze – m.in.: „Hetman Jan Tarnowski – bibliografia” (1997); „Jan Tarnowski – Hetman Wielki Koronny” (1999); „Dzieje i architektura tzw. Górnych Koszar w Tarnowie” (2000); „Wybitni tarnowianie” (2001); „Propozycje weekendowego zwiedzania atrakcji turystycznych wschodniej części województwa małopolskiego dla całej rodziny” (2006); „Poczet burmistrzów Tarnowa” (2010), „Legends tarnowskie” (2011),

- konferencje naukowe – tematycznie związane z historią, sprawami społecznymi i rozwojem gospodarczym, m.in.: „Jan Tarnowski – Hetman Wielki Koronny” (1997); „Młodzi Tarnowianie mają głos” (2000); „Samorządy – NGO’s – Przedsiębiorstwa. Formy współpracy” (2001),
- stypendia dla uczniów i studentów, akcje na rzecz funduszu stypendialnego - do roku 2008 Fundacja udzieliła wsparcia 296 stypendystom, uczniom szkół podstawowych, średnich, gimnazjalnych, wyższych, np. „Droga do sukcesu” (2007),
- szkolenia, kursy, warsztaty - kierowane m.in. do młodzieży, których celem jest podniesienie własnych umiejętności i wiedzy praktycznej z różnego zakresu tematycznego (np. „ABC biznesu” w latach 2005-2008),
- projekty wzmacniające sektor organizacji pozarządowych – wspierające środowisko osób związanych z NGO’s poprzez podnoszenie kwalifikacji związanych z zarządzaniem organizacjami czy pozyskiwaniem środków na ich działalność (np. „Małopolskie Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych” w latach 2008-2010),
- projekty badawcze i strategie - m.in.: ”Zapotrzebowanie tarnowskiego sektora MSP na rozwiązania innowacyjne. Sprawozdanie z badań” (2006); „Strategiczna analiza współpracy pomiędzy kluczowymi sektorami w Mieście Tarnowie” (2007); „Przygotowanie do wdrażania PO KL w Małopolsce w latach 2007-2013. Analiza obszarów problemowych subregionu tarnowskiego” (2007).

Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego jest twórcą wyróżnień wręczanych dla wybitnych osób związanych z Tarnowem, które osiągnęły sukces i przyczyniają się do promocji miasta. Statuetki „Tarnoviae Merenti” otrzymali:

1. ks. prof. Michał Heller - filozof, teolog, fizyk kosmolog;
2. Jerzy Koźmiński - ambasador RP w USA, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności;
3. Mordechaj Dawid Palzur - pierwszy ambasador Izraela w Polsce,
4. prof. Franciszek Ziejka - polski uczony, historyk literatury polskiej, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1999-2005.

Fundacja jest laureatem Nagrody Marszałka Województwa Małopolskiego „Kryształ Soli” 2007 w kategorii edukacja i nauka: „za całokształt działalności; za ogromny wkład w rozwój świadomości obywatelskiej i budowę społeczeństwa

obywatelskiego; za działania na rzecz edukacji, w tym w szczególności za wspieranie i promocję młodych talentów; za działania na rzecz pobudzania i inicjowania przedsiębiorczych i aktywnych postaw wśród mieszkańców ziemi tarnowskiej; za modelową współpracę z licznymi partnerami zarówno z sektora administracji, jak i świata biznesu”.

Najbliższe plany Fundacji obejmują kontynuację rozpoczętych projektów finansowanych z PO KL, realizowanych na terenie województwa małopolskiego oraz aplikowanie o środki z tego programu w województwach ościennych (podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie).

2.3. Projekty PO KL w Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego

2.3.1. Priorytet VI – Projekty „3 D Dojrzała Doświadczenie Docenieni”, „Mój biznes Mój sukces”, „Czterdzieści tysięcy możliwości”, „MAP Młodzi Aktywni Przedsiębiorczy”

Rys. 1. Logo projektu „3D Dojrzała Doświadczenie Docenieni”

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego www.fundacjatarnowskiego.pl

Realizacja tego projektu rozpoczęła się 1.11.2009 r., zaś planowany termin zakończenia to 31.10.2012 r. „3D Dojrzała, Doświadczenie, Docenienie” to projekt, którego realizacja wsparta jest przez Partnerów, którymi są Powiatowe Urzędy Pracy w Tarnowie, Brzesku, Bochni i Dąbrowie Tarnowskiej.

Celem głównym projektu jest kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych w wieku 45+, zamieszkujących teren miasta Tarnowa i powiatu tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego, dąbrowskiego, służące wzrostowi aktywności zawodowej oraz poprawie dostępu do zatrudnienia. Dla realizacji celu głównego wytypowano następujące cele szczegółowe:

- 1) nabycie, wzrost, zmiana lub dostosowanie kwalifikacji lub/i umiejętności do potrzeb rynku pracy,
- 2) nabycie doświadczenia zawodowego, wzrost aktywności zawodowej,
- 3) wzrost umiejętności i kompetencji komunikacyjnych i społecznych,
- 4) zdobycie wiedzy sprzyjającej zmianie postaw i zachowań na takie, które ułatwią funkcjonowanie na rynku pracy.

Grupą docelową projektu są osoby posiadające status bezrobotnych w wieku 45+, w tym osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 12 miesięcy) zarejestrowane w jednym z partnerskich urzędów pracy oraz zamieszkujące teren ich działania.

Dla realizacji ww celów podjęto działania związane z zarządzaniem projektem, jego promocją oraz realizacją kompleksowej ścieżki rozwoju zawodowego. W jej skład wchodzi:

- a) spotkanie z doradcą zawodowym i ustalenie planu rozwoju zawodowego,
- b) wsparcie psychologiczno-doradcze,
- c) szkolenia z zakresu nabywania kompetencji kluczowych,
- d) warsztaty z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy,
- e) szkolenia zawodowe,
- f) stypendia,
- g) staże.

W 2010 r. 195 uczestników projektu (130 kobiet i 65 mężczyzn) objęto Indywidualnymi Planami Działania. W ich ramach:

- objęto wsparciem psychologiczno-doradczym (minimum 8 h doradztwa i 9 h warsztatów na 1 osobę) 119 osób,
- przeszkolono 113 osób w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- zrealizowano 750 h szkoleń kompetencyjnych,
- 11 osób odbyło staż,
- 107 osobom wypłacono stypendia szkoleniowe,
- 32 uczestników projektu skierowano, w ramach pośrednictwa pracy, do pracodawców.³¹

---

³¹ Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu „3D Dojrzała Doświadczeni Docenieni”, stanowiącego załącznik do umowy Fundacji z WUP w Krakowie nr UDA-POKL.06.01.01-12-013/09-00.

Mój Biznes Mój Sukces

Rys. 2. Logo projektu „Mój biznes Mój sukces”

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego www.fundacjatarnowskiego.pl

Projekt w trakcie realizacji, przewidzianej na okres 01.01.2010 r. - 30.06.2012 r. Jest projektem partnerskim, realizowanym z Rudzką Agencją Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej.

Celem głównym projektu jest zwiększenie przedsiębiorczości w subregionie tarnowskim poprzez kompleksowe wsparcie – doradcze, szkoleniowe, finansowe - 45 osób, kobiet i mężczyzn. Dla realizacji celu głównego wytypowano następujące cele szczegółowe:

- 1) zaktywizowanie uczestników projektu do prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o własny biznesplan,
- 2) zainteresowanie działaniami przedsiębiorczymi mieszkańców subregionu,
- 3) podniesienie wiedzy uczestników projektu o skutecznym tworzeniu i prowadzeniu działalności gospodarczej oraz zapewnienie finansowania pierwszego etapu tej działalności, co wesprze jej funkcjonowanie w okresie 1. roku,
- 4) ułatwienie rozwoju założonych działalności gospodarczych poprzez bieżące wsparcie po ich założeniu.

Grupą docelową projektu są osoby fizyczne:

- a) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa małopolskiego (siedziba rejestrowa),
- b) zameldowane na stałe na terenie subregionu (powiaty: dąbrowski, bocheński, brzeski, tarnowski, Miasto Tarnów),
- c) która nie posiadały zarejestrowanej działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu,
- d) które dostarczą do biura projektu w terminie trwania naboru dokumenty rekrutacyjne.

W ramach projektu w roku 2010:

- udzielono wsparcia szkoleniowo-doradczego w wymiarze: szkolenia związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej - 320 h, doradztwo w trakcie szkoleń - 780 h,
- przyznano 24 uczestnikom środki finansowe w wys. 40 tys. zł/osobę na rozwój działalności gospodarczej,
- przyznano finansowe wsparcie pomostowe podstawowe 24 osobom, każdej po 800 zł miesięcznie przez okres 6 miesięcy,
- udzielono doradczego wsparcia pomostowego w wymiarze 240 h.³²

2.3.2. Priorytet VII – Projekty „Ratujmy kwiaty – pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”, „Małopolskie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej”

Rys. 3. Logo projektu „Ratujmy kwiaty Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego www.fundacjatarnowskiego.pl

Projekt zakończony. Realizowany był w partnerstwie z Tarnowskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni, w okresie od 01.01. do 31.12.2010 r.

Celem ogólnym projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa 40 kobiet poddawanych przemocy w rodzinie na terenie miasta Tarnowa/powiatu tarnowskiego i powiatu bocheńskiego. Cele szczegółowe to:

- 1) przełamanie poczucia bezradności osobistej,
- 2) rozwój umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy,
- 3) dostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy.

W ramach projektu przeprowadzono:

- 30 h warsztatów rozwijających kompetencje społeczne i umiejętności niezbędne na rynku pracy,

³² Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu „Mój biznes Mój sukces”, stanowiącego załącznik do umowy nr UDA-POKL, 06.02.00-12-047/09-00, zawartej przez Fundację z WUP w Krakowie oraz raportu ewaluacyjnego projektu.

- 36 h zajęć w ramach grup wsparcia,
- 10 h treningu terapeutycznego,
- 80 h psychologicznego treningu grupowego,
- 44 h warsztatów psychologicznych,
- kurs opieki osób starszych, zależnych i dzieci wraz z kursem prawa jazdy B dla 29 uczestniczek,
- kurs fakturzystki dla 10 osób.³³

Rys. 4. Logo projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz wzmocnienia potencjału i rozwoju sektora ES w Małopolsce”

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego www.fundacjatarnowskiego.pl

Projekt realizowany w okresie od 1.10.2010 r. do 31.12.2011 r., tak więc w chwili pisania niniejszej pracy jest on w trakcie realizacji. Partnerami Fundacji, pełniącej rolę lidera, są: Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych w Krakowie, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej-Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie, Stowarzyszenie Sądecki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Nowym Sączu.

Celem ogólnym projektu jest wypromowanie ekonomii społecznej (ES) i wzmocnienie min. 150 podmiotów i min. 450 osób w zakresie ES i zbudowanie otoczenia sprzyjającego jej rozwojowi w Małopolsce. Cele szczegółowe przedstawiają się następująco:

- 1) podniesienie wiedzy w społecznościach lokalnych w zakresie tego, co to jest ES i jakie są możliwości działania i wsparcia tego sektora w kontekście uczestnictwa w projekcie,
- 2) utworzenie spójnego, kompleksowego modelu wsparcia dla funkcjonujących podmiotów z obszaru ES i dla osób fizycznych zainteresowanych rozpoczęciem działania w tym obszarze,

³³ Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu „Ratujmy kwiaty Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”, stanowiącego załącznik do umowy nr UDA-POKL, 07.02.01-12-109/09-00, zawartej przez Fundację z WUP w Krakowie.

- 3) powstanie i rozwój lokalnych i regionalnych sieci wsparcia związanej z działaniami na rzecz ES, intensyfikującej proces prorozwojowy realizowany przy pomocy liderów społecznych we współpracy z samorządem.

Grupą docelową są organizacje pozarządowe (NGO) nieprowadzące działalności gospodarczej oraz osoby fizyczne zamieszkujące - w rozumieniu Kodeksu Cywilnego - na terenie Małopolski i/lub pracujące (100 osób), i/lub nieaktywne zawodowo (60 osób), i/lub bezrobotne (100 osób), chcące rozpocząć działania w sektorze ekonomii społecznej.

W ramach projektu w roku 2010 utworzono Małopolskie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w Tarnowie, Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Zakopanem, w których oferowana jest specjalistyczna pomoc doradcza z zakresu prawa, finansów, marketingu oraz ogólna pomoc doradcza w zakresie budowania strategii podmiotu ES, tworzenia biznesplanu, zarządzania zespołem oraz projektowanie partnerstwa lokalnego.³⁴

2.3.3. Priorytet VIII – Projekt „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”

Rys. 5. Logo projektu „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”

Źródło: Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego www.fundacjatarnowskiego.pl

Termin realizacji projektu to okres 1 roku, czyli od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. Cel główny projektu został zdefiniowany jako: rozwój, poprzez szkolenia, kwalifikacji 60 pracujących osób dorosłych (kobiet i mężczyzn) sektora ICT regionu Małopolski w kierunku zwiększenia ich potencjału adaptacyjnego i dostosowania do wymogów regionalnego rynku pracy.³⁵ Cele szczegółowe to:

³⁴ Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz wzmocnienia potencjału i rozwoju sektora ES w Małopolsce”, stanowiącego załącznik do umowy Fundacji z WUP w Krakowie nr UDA-POKL.07.02.01-12-109/09-00.

³⁵ ICT - technologie informacji i komunikacji (ang. Information and communications technology).

- 1) doskonalenie pracowników w zakresie wiedzy ogólnej nt sieci i urządzeń TELEKOM,
- 2) rozwój kwalifikacji pracowników związanych z montowaniem instalacji i sieci TELEKOM,
- 3) podniesienie kompetencji kadry zarządzającej projektami TELEKOM.

Grupą docelową były pracujące osoby dorosłe (65 osób powyżej 18 r. życia, z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą), i/lub zamieszkujące województwo małopolskie, które z własnej inicjatywy były zainteresowane (poza godzinami pracy) zwiększeniem swoich kompetencji związanych z pracą na rynku ICT.

W ramach projektu przeprowadzono szkolenie ogólne pracowników sieci i urządzeń telekomunikacyjnych (65 osób, które skorzystały więcej niż z 1 kursu) oraz kursy dla:

- koordynatorów projektów telekomunikacyjnych (19 osób),
- pracowników budowy sieci telekomunikacyjnych ziemnych (26 osób),
- pracowników budowy instalacji telekomunikacyjnych; pracowników budowy sieci telekomunikacyjnych napowietrznych; pracowników implementacji radiowego sprzętu telekomunikacyjnego (po 10 osób).³⁶

2.3.4. Projekt „Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Tarnowie”

Rys. 6. Logo projektu „Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Tarnowie”

Źródło: Krajowy Ośrodek EFS

Projekt ciągły (pod różnymi nazwami i finansowany z różnych źródeł, a obecnie z PO PT), realizowany od końca roku 2005. Jego głównym działaniem jest prowadzenie Ośrodka EFS w Tarnowie. Kontynuacja projektu przewidziana jest także w roku 2012.

Celem ogólnym jest budowa systemu wsparcia dla wzmocnienia potencjału kapitału ludzkiego działającego na rzecz rozwoju subregionu tarnowskiego.

---

³⁶ Dane z wniosku o dofinansowanie projektu „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”, stanowiącego załącznik do umowy Fundacji z WUP w Krakowie nr POKL.08.01.01-12-124/09-00 oraz raportu ewaluacyjnego projektu.

Dla realizacji celu ogólnego sformułowano cele szczegółowe, którymi są:

- 1) rozwój potencjału praktycznej wiedzy dotyczącej formułowania projektów społecznych wpływających na rozwój regionu (realizacji celu służą szkolenia),
- 2) wzrost umiejętności służących generowaniu i realizacji dobrej jakości projektów do EFS (cel realizowany w ramach doradztwa kluczowego i specjalistycznego),
- 3) zwiększenie aktywności i skuteczności lokalnych partnerów w działaniach na rzecz rynku pracy (realizacji celu służą działania animacyjne dla tworzenia partnerstw na rzecz rozwoju).

Grupami docelowymi są beneficjenci i beneficjenci ostateczni PO KL, a głównie: organizacje pozarządowe; szkoły: podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne, placówki edukacyjne, w tym przedszkolne lub organy je prowadzące; wszystkie podmioty będące potencjalnymi beneficjentami EFS z gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miast do 25 tys. mieszkańców. Grupą docelową są również instytucje i organizacje związane z sektorem pomocy społecznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, bezpieczeństwa, zdrowia, przedsiębiorczości i inne.

W 2010 roku w szkoleniach (17 dni) uczestniczyło 150 osób. Z usług doradczych i szkoleniowych skorzystało ponad 70 podmiotów (ponad 120 osób), zrealizowano niemal 700 h doradztwa. W ramach usług doradczych udzielono wsparcia przy powstaniu ponad 40 nowych projektów do PO KL z subregionu tarnowskiego. Ponadto w ramach działań animacyjnych powstało 5 partnerstw projektowych i 2 partnerstwa rozwoju. Ponad 150 osób skorzystało z podstawowych informacji o EFS.

Pracownicy Ośrodka brali udział w spotkaniach, konferencjach, seminariach promujących wykorzystywanie środków EFS w subregionie tarnowskim oraz szkoleniach podnoszących kompetencje kadry Ośrodków.³⁷

Wszystkie projekty finansowane z PO KL, realizowane przez Fundację, zostały wytypowane do realizacji w systemie konkursowym, gdzie „system selekcji wniosków o dofinansowanie projektu został stworzony w taki sposób, by zapewnić wybór najlepszych projektów, najbardziej odpowiadających potrzebom grup docelowych oraz przynoszących największe efekty w odniesieniu do poniesionych nakładów”.³⁸

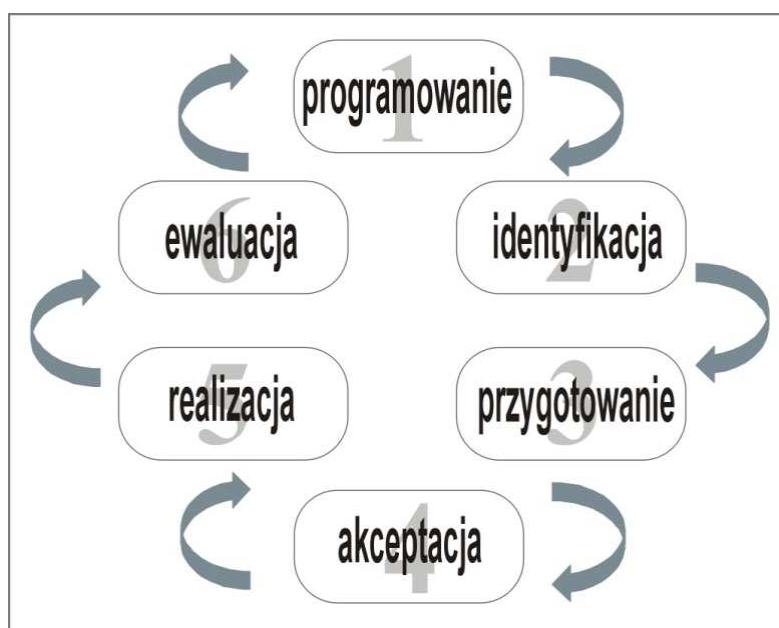
³⁷ Dane na podstawie materiałów ewaluacyjnych od Kierownika projektu RO EFS.

³⁸ „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 1 stycznia 2011 r.

Rozdział III. PRZYGOTOWANIE I REALIZACJA PROJEKTU NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU „MÓJ BIZNES MÓJ SUKCES”

3.1. Przygotowanie i realizacja projektu

Projekt został przygotowany i jest prowadzony, podobnie jak pozostałe, w oparciu o zasady cyklu życia projektu.³⁹

Rys. 7. Fazy cyklu życia projektu

Źródło: Opracowanie własne

Cykl życia projektu podzielony jest na kilka etapów. Dwa pierwsze – programowanie i identyfikacja - koncentrują się na określeniu potrzeb i wybraniu do projektu zakresu odpowiedniego dla grup docelowych, czyli odbiorców projektu. Kluczem dla podjęcia tych działań jest wskazanie problemów, ograniczeń i możliwości dla ich rozwiązania,

³⁹ W roku 1992 Komisja Europejska przyjęła „Zarządzanie cyklem projektu” (Project Cycle Management Guidelines) – zbiór narzędzi do opracowywania i zarządzania projektami w oparciu o metodę analizy „Macierz Projektu”, która była już wcześniej powszechnie stosowana przez wiele instytucji finansujących, w tym także przez kilka Krajów Członkowskich UE oraz była promowana przez Komitet ds. Wspierania Rozwoju (DAC) przy OECD. Rok później zostało opracowane (przez grupę roboczą Komisji Europejskiej pod auspicjami Jednostki ds. Oceny i po konsultacjach z Krajami Unii Europejskiej oraz ekspertami ds. krajów ACP) pierwsze wydanie podręcznika nt ZCP. W 2001 roku opracowano kolejny podręcznik „Zarządzanie Cyklem Projektu” przygotowany na zamówienie Komisji Europejskiej – Biura Współpracy EUROPAID jako materiał szkoleniowy dla pracowników Komisji zajmujących się przyznawaniem i nadzorowaniem wykorzystania funduszy pomocowych.

które zostaną objęte projektem. Tym samym projekt ma, w kontekście zdiagnozowanych problemów, określony do realizacji cel. Cel, którego osiągnięcie ma wpłynąć na poprawę sytuacji grupy docelowej, czyli bezpośrednich odbiorców projektu.

Kolejnymi etapami cyklu życia projektu jest jego przygotowanie i akceptacja, przy czym ta ostatnia odnosi się do podmiotu przygotowującego projekt oraz do instytucji, która go zaakceptuje i otworzy drogę do finansowania.

Kluczową fazą cyklu jest realizacja projektu, przy uważnej obserwacji jej przebiegu (monitoring) oraz ewaluacja, która jest etapem wyciągania wniosków na przyszłość.

3.2. Problemy w kontekście celów projektu

Dla określenia celów, które przedstawiono w podrozdziale 2.3.1, zdiagnozowano problemy, opierając się na analizach i danych zawartych w licznych dokumentach, m.in. w raporcie Ministertwa Gospodarki z lipca 2009 „Przedsiębiorczość w Polsce”, raporcie WUP w Krakowie „Ocena sytuacji na rynku pracy województwie małopolskim w 2007”, raporcie WUP w Krakowie za rok za 2008 „Usługi rynku pracy w Małopolsce”, badania GUS z 2009 „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2003-2007” i in.

W efekcie problemy zostały zdefiniowane jako:

- 1) słabo rozwinięta przedsiębiorczość na terenie subregionu tarnowskiego, obejmującego powiaty brzeski, bocheński, dąbrowski, tarnowski i miasto Tarnów,
- 2) brak lub niska wiedza na temat podstawowych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej oraz brak postaw przedsiębiorczych,
- 3) bariery finansowe wyrażające się niewystarczającą ilością posiadanych środków inwestycyjnych związanych z uruchomieniem działalności gospodarczej,
- 4) problemy finansowe wynikające z braku środków w początkowej fazie działalności,
- 5) nieumiejętność przetrwania pierwszego najtrudniejszego okresu po uruchomieniu działalności gospodarczych.

3.3. Grupa docelowa i sposób rekrutacji

Wybór grupy docelowej wynikał z doświadczenia i obszaru aktywności beneficjenta i jego partnera, zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze planowanego projektu i wśród grup docelowych oraz wymogów dokumentacji konkursowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. We wniosku o dofinansowanie precyzyjnie określono warunki rekrutacji grupy docelowej, opisanej wcześniej w podrozdziale 2.3.1. Rekrutacja odbywała się zgodnie z następującym harmonogramem:

- a) składanie zgłoszeń w biurze projektu, dostarczanych osobiście lub w formie elektronicznej bądź faksem, pod warunkiem dostarczenia oryginału (formularz zgłoszeniowy zawierał: dane osobowe osoby zainteresowanej uczestnictwem w projekcie; informacje o jej statusie na rynku pracy; informację czy osoba straciła zatrudnienie z przyczyn niedotyczących pracownika; krótki opis planowanego przedsięwzięcia i motywacji do rozpoczęcia działalności gospodarczej),
- b) dwuczęściowa selekcja otrzymanych zgłoszeń:
  - a. ETAP1. I część - weryfikacja poprawności wypełnienia formularzy zgłoszeniowych i spełnienia kryteriów rekrutacji. II część - ocena zgłoszenia przez komisję rekrutacyjną złożoną z 3 osób,
  - b. ETAP2. Selekcja otrzymanych zgłoszeń czyli weryfikacja na podstawie testów psychologicznych, poziomu przedsiębiorczości i adekwatności rodzaju wsparcia do zapotrzebowania i możliwości danej osoby,
- c) ustalenie listy uczestników,
- d) rozstrzygnięcia dotyczące procedury odwoławczej.

Rekrutacja do projektu miała miejsce trzykrotnie.⁴⁰ W chwili pisania niniejszej pracy pierwsza grupa kończy rok prowadzenia działalności gospodarczych, zaś ostatnia jest na etapie wydatkowania przyznanych im dotacji. Tym samym ostatnimi etapami realizacji projektu będzie przyznanie wsparcia pomostowego ostatniej grupie oraz monitoring prowadzenia przez nią działalności gospodarczych przez okres 1 roku.

⁴⁰ Rekrutacja prowadzona była zgodnie z zatwierdzonym przez WUP w Krakowie "Regulaminem rekrutacji Kandydatów do uczestnictwa w projekcie „Mój Biznes Mój Sukces”, realizowanego w ramach Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”.

3.4. Działania

Po zakwalifikowaniu do projektu każda z trzech grup uczestniczyła w szkoleniach, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w wymiarze po 16 h: prawo i podatki; marketing; techniki sprzedaży i obsługi klienta; negocjacje; komunikacja interpersonalna i społeczna; zarządzanie finansami oraz zarządzanie zespołem (8 h), księgowość (24 h) i biznesplan (32 h). Po ich zakończeniu i wykorzystaniu godzin doradczych dla napisania biznesplanu swojego przedsięwzięcia oraz jego ocenie - uczestnicy zakwalifikowywali się (bądź nie) do dofinansowania prowadzenia działalności gospodarczej w wysokości 40 tys. zł oraz pobierania przez 6 miesięcy wsparcia pomostowego w wysokości 800 zł miesięcznie.⁴¹

W uzasadnionych przypadkach wsparcie to przedłużane jest o kolejne 6 miesięcy.⁴²

3.5. Rezultaty i produkty

Miarą osiągnięcia celów projektu są wskaźniki. Na poziomie rezultatów i produktów zostały one wytypowane następująco:

rezultaty twarde i produkty:

- utworzenie i zarejestrowanie na terenie Tarnowa lub powiatów brzeskiego, bocheńskiego, dąbrowskiego, tarnowskiego 36 mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących min. przez 1 rok,
- 41 osób ukończy szkolenia, w tym minimum 16 kobiet,
- do sfinansowania działalności gospodarczej zakwalifikuje się 45 osób, w tym minimum 18 kobiet,
- przeprowadzonych zostanie 480 h szkoleń,
- wydane zostaną zaświadczenia dla 45 uczestników projektu, potwierdzających uczestnictwo w szkoleniach,
- przeprowadzone zostanie 1980 h doradztwa,
- przyznane zostanie 36 osobom wsparcie finansowe.

---

⁴¹ Dotacje udzielane są zgodnie z „Zasadami udzielania wsparcia na rozwój przedsiębiorczości na rzecz uczestników projektów w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 8.1.2 PO KL”, Warszawa, 1 stycznia 2011.

⁴² Każdy z uczestników jest zobligowany do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 1 roku. Po tym okresie działalność ta może być zawieszona bądź wyrejestrowana, bez konsekwencji w postaci zwrotu dotacji.

Zadeklarowano pomiar ww wskaźników, odbywający się w oparciu o listy obecności, podpisane umowy, karty usług doradczych, dzienniki zajęć, podpisane oświadczenia i deklaracje uczestnictwa, sprawozdania z realizacji projektu oraz raporty z kontroli wsparcia,

rezultaty miękkie:

- zdefiniowano jako podniesienie wiedzy i nabycie nowych umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej, zwiększenie szans na rozpoczęcie działalności gospodarczej, polepszenie dostępności usług dla osób uruchamiających działalność gospodarczą.

Ich pomiar odbywał się i odbywa na podstawie ewaluacji obejmującej ankiety (przed i po wsparciu szkoleniowo-doradczym oraz min. 1 w trakcie), bezpośrednich rozmów z uczestnikami projektu, obserwacji i informacji od trenerów i doradców.

W chwili obecnej funkcjonują 24 firmy o różnym profilu, które powstały w wyniku dofinansowania z projektu „Mój biznes Mój sukces”. Wyniki ewaluacji wskazują, iż firmy te mają szanse na długotrwałe utrzymanie się na lokalnym rynku, a niektóre z nich w stosunkowo krótkim czasie będą zatrudniały pracowników.

3.6. System zarządzania

3.6.1. Partnerzy projektu

Partnerzy projektu - Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego oraz Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej - podpisały umowę partnerską regulującą zaangażowanie i odpowiedzialność obu stron. Po stronie lidera projektu, czyli Fundacji, znalazła się odpowiedzialność za całość realizacji projektu, w tym za określone w umowie partnerskiej następujące zadania:

- 1) zarządzanie - obejmujące organizację biura projektu, zakup sprzętu i wyposażenia, zatrudnienie na umowy cywilnoprawne zespołu zarządzającego projektem, organizację wielokanałowej akcji informacyjno-promocyjnej, kontrolę udzielonego wsparcia,

- 2) rekrutację - obejmującą przyjmowanie zgłoszeń, ich dwuetapową selekcję zgodnie z opracowanymi kryteriami oraz opracowanie ostatecznej listy uczestników projektu i odniesienie się do wniosków o ponowne rozpatrzenie decyzji o przyjęciu,
- 3) szkolenia i doradztwo - kompleksową organizację techniczną, częściowo merytoryczną,
- 4) wsparcie finansowe i pomostowe - obejmujące wypłatę środków finansowanych na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wsparcie pomostowe oraz zgodnie z diagnozą potrzeb - usługi doradcze.

Ponadto jako lider partnerstwa Fundacja zobowiązała się m.in. do: reprezentowania Partnerów przed IP2; koordynowania prawidłowości działań Partnera; zapewnienia udziału Partnera w podejmowaniu decyzji poprzez powołanie Komitetu Sterującego; wsparcia Partnera w realizacji zadań; zapewnienia sprawnego systemu komunikacji z Partnerem oraz IP2; zapewnienia prawidłowości operacji finansowych; archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją projektu; przedkładania wniosków o płatność do IP2; informowania IP2 o problemach w realizacji projektu.

W zakres zadań Partnera weszły następujące działania:

- 1) zarządzanie - pozyskanie i wskazanie do zatrudnienia osób do zespołu zarządzającego, Komitetu Sterującego, udział w realizacji zadań promocyjnych,
- 2) rekrutacja - pozyskanie i wskazanie do zatrudnienia osoby do komisji rekrutacyjnej, doradztwo w zakresie związanym z zadaniem (świadczone nieodpłatnie),
- 3) szkolenia i doradztwo - pozyskanie i wskazanie do zatrudnienia wykładowców/czyń, doradców/czyń,
- 4) wsparcie finansowe i pomostowe - pozyskanie i wskazanie do zatrudnienia osoby do komisji oceny merytorycznej, doradztwo specjalistyczne podczas wsparcia pomostowego i przedłużonego wsparcia pomostowego, doradztwo w zakresie związanym z zadaniem (świadczone nieodpłatnie).

3.6.2. Zespół projektowy

Zarządzanie projektem powierzono zespołowi zarządzającemu, posiadającemu kilkuletnie doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych ze źródeł

zewnętrznych oraz ukończone szkolenia lub studia podyplomowe z zakresu EFS. Personel projektu został zobligowany do używania języka wrażliwego na płeć.⁴³

W skład zespołu ze strony Lidera weszli:

- 1) menadżer - odpowiadający za wdrażanie poszczególnych zadań, nadzór nad dokumentacją projektu, koordynację pracy zespołu, przebieg, realizację i rozliczenie projektu, kontakt z IP2 i Partnerem, monitoring wskaźników, sprawozdawczość,
- 2) asystentka - odpowiedzialna za prowadzenie biura projektu, opisywanie dokumentów, ich archiwizację, przygotowanie i zrealizowanie akcji promocyjnej,
- 3) specjalistka ds. sprawozdawczości i rekrutacji – do której należy przygotowanie sprawozdań, PEFS, prowadzenie rekrutacji i trybu odwołań,⁴⁴
- 4) specjalistka ds. szkoleń - odpowiadająca za nadzór nad przygotowaniem materiałów szkoleniowych., logistykę szkoleń i organizację kadry, nadzór nad uczestnikami,
- 5) księgowy – z zadaniami księgowania, dokonywania płatności, opracowania harmonogramu płatności, rozliczania kosztów dojazdu i kontroli prawidłowości wydatków.

Zespół zarządzający ze strony Partnera to:

- 1) specjalistka ds. sprawozdawczości (przygotowanie informacji o realizacji projektu w części dotyczącej Partnera, archiwizacja i opis dokumentów),
- 2) specjalista ds. pomocy publicznej (nadzór i weryfikacja udzielania pomocy publicznej, przygotowywanie zaświadczeń o pomocy de minimis, sprawozdania do UOKiK),
- 3) księgowy - z zakresem prac dotyczącym Partnera.

Lider i Partner zaangażowali także prawników wspierających doradczo realizację projektu w kontekście prawnym. Decyzję tą podjęto na skutek często zmieniających się wytycznych ze strony IZ i IP2, dotyczących realizacji projektów PO KL.

---

⁴³ Beneficjenci projektów finansowanych z PO KL są zobowiązani stosować zasadę równości szans kobiet i mężczyzn, zgodnie z podręcznikiem: M. Branka, M. Rawłuszko, A. Siekiera, „Zasada równości szans płci w projektach PO KL”, Warszawa, marzec 2009, którego aktualizacja miała miejsce w 2010 r.

⁴⁴ Formularz PEFS to plik w formacie MS Excel, ułatwiający prawidłowe wprowadzanie danych o uczestnikach projektów realizowanych w ramach PO KL, zgodnie z zapisami „Zasad systemu sprawozdawczości PO KL 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, grudzień 2008. Warunkiem wstępnym uczestnictwa w projekcie jest zgoda osoby na przetwarzanie jej danych osobowych.

3.6.3. Instrukcja obiegu dokumentów księgowych projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego

Dla sprawniejszego przepływu dokumentów związanych z realizowanymi przez Fundację projektami zarząd Fundacji opracował i wdrożył „Instrukcję obiegu dokumentów księgowych projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego”, dotyczącą faktur VAT, rachunków, delegacji, umów zlecenia i o dzieło oraz rachunków z nimi związanych o poniższym brzmieniu:

Faktury i rachunki

1. Wszelkie dokumenty księgowe związane z realizacją projektów jak i podstawową działalnością Fundacji przekazywane są niezwłocznie Asystentowi (A).
2. W przypadku gdy pracownik Fundacji zamawia usługę lub towar, a faktura/rachunek nie zostanie dostarczona do Fundacji, przekazuje informację A kiedy i gdzie faktura/rachunek będzie do odebrania.
3. A w uzgodnieniu z Kierownikami projektów lub Prezesem Zarządu opisuje dokument.
4. Opis dokumentów projektowych winien zawierać: nazwę projektu/akronim, nazwę zadania, grupę wydatków, nr pozycji w budżecie. Dokument następnie jest podpisywany przez Kierownika projektu.
5. Opis dokumentów dotyczących podstawowej działalności Fundacji winien zawierać uzasadnienie wydatku. Dokument jest podpisywany przez Prezesa Zarządu (lub działającego w jego imieniu Członka Zarządu/uprawnionego Kierownika projektu).
6. Wszelkie dokumenty księgowe dostarczone do A są ewidencjonowane w odpowiednich rejestrach dokumentów.
7. Dokumenty zawierające stosowny opis, podpisane przez osoby upoważnione oraz po zewidencjonowaniu przekazywane są Obsłudze Księgowej na bieżąco.
8. Obsługa Księgowa odbiera tylko kompletne dokumenty, tzn. zawierające stosowny opis oraz podpisane przez osoby upoważnione w tym Asystenta.

Umowy zlecenia i o dzieło

1. Obowiązek przygotowania umów spoczywa na Kierownikach projektów lub innych pracownikach Fundacji wskazanych przez osoby upoważnione (Kierowników projektów, Prezesa Zarządu).

2. Kierownicy projektów kontrolują proces powstawania i dostarczania do A rachunków do umów (rachunki wystawiane są przez wykonawców lub przez Obsługę Księgową).
3. Umowa wraz z pierwszym wystawionym rachunkiem (zgodnie z zapisami w umowie) dostarczana jest niezwłocznie do A.
4. A zobowiązana jest do kontroli spływu kolejnych rachunków przewidzianych w harmonogramie umowy.
5. Rachunki do umów podlegają tej samej procedurze opisu, zatwierdzenia, ewidencjonowania i dostarczenia do Obsługi Księgowej jak w pkt. I

Delegacje

1. Wszyscy pracownicy Fundacji są zobowiązani zgłaszać delegację przed jej realizacją Kierownikowi projektu lub Prezesowi Zarządu/Członowi Zarządu.
2. Równolegle delegacja zgłaszana jest A, która wystawia ją na stosownym druku na podstawie danych dostarczonych w odpowiedniej formie i odpowiednio wcześniej przez osobę delegowaną.
3. Delegacje projektowe są akceptowane przez Kierowników projektów, pozostałe przez Prezesa Zarządu.
4. A prowadzi rejestr delegacji związanych z projektami i podstawową działalnością Fundacji.
5. Wykazy delegacji (wraz z kartą przebiegu pojazdu - jeżeli jest to wymagane w projekcie i w przypadku korzystania z własnego środka transportu) zatwierdzone, z kompletnym opisem i przyporządkowaniem do Projektów - lub działalności bieżącej Fundacji przekazywane są Obsłudze Księgowej na koniec każdego miesiąca.

Wszystkie dokumenty, dotyczące bieżącego miesiąca zostają przekazane Obsłudze Księgowej najpóźniej na dwa dni robocze przed końcem miesiąca. W przypadku dokumentów projektowych, dotyczących projektów, w których kwalifikowalność kończy się w trakcie miesiąca - wszystkie dokumenty dotyczące wydatków przekazywane są do Obsługi Księgowej w terminie nie później niż 10 dni roboczych przez zakończeniem kwalifikowalności wydatków w projekcie.

3.7. Przykłady podjętych działalności gospodarczych

3.7.1. Logopedyczny Ośrodek Domowej Terapii

Logopedyczny Ośrodek Domowej Terapii (LODT) z siedzibą w Wojniczu świadczy usługi logopedyczne w gabinecie i w domu klienta. Usługi w gabinecie przeznaczone są dla dzieci z wadami wymowy, dyslalią wieloraką, opóźnionym rozwojem mowy, autyzmem, rozszczepem podniebienia, wadą słuchu, dyzarią, jękaniem. Usługi w domu świadczone są dla dzieci 0-3 i 3-6 lat oraz dorosłych po wylewach (afatycy) z dyzarią, jękaniem itd. Ta ostatnia usługa, w tzw. „terenach” jest swoistą innowacją, gdyż nie każdy usługobiorca (np. niepełnosprawne dziecko czy afatyk po wylewie) jest w stanie dotrzeć do ośrodka logopedycznego. Mobilność logopedy polega na posiadaniu odpowiedniego wyposażenia, czyli przenośnego sprzętu multimedialnego i dydaktycznego.

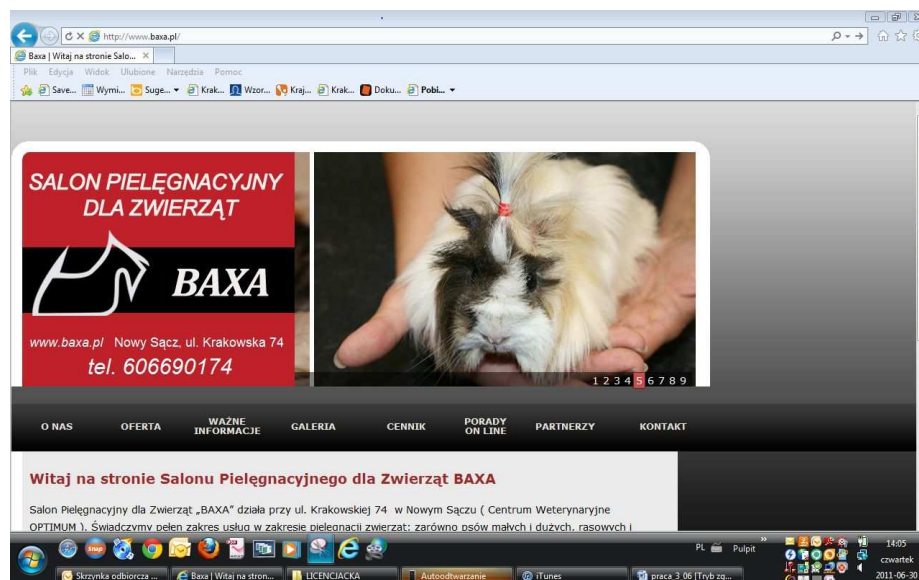
LODT postawiło na kluczowe dla swojej działalności cele, którymi są:

- 1) pomagać bliżej - najlepiej w rodzinie,
- 2) pomagać wcześniej - zanim narosną problemy,
- 3) pomagać krócej - aby mobilizować do działania całą rodzinę,
- 4) pomagać taniej - bowiem wczesna interwencja i stymulacja rozwoju pozwala podjąć adekwatne do potrzeb metody terapii.

W ramach dotacji dla prowadzenia działalności logopedycznej został zakupiony samochód, komputer z podstawowym oprogramowaniem oraz programy specjalistyczne do prowadzenia zajęć logopedycznych. Ponadto w ramach dofinansowania został opracowany poradnik „Teoretyczne i praktyczne zastosowania logopedyczne. Niezbędnik”, adresowany do rodziców dzieci z grupy ryzyka okołoporodowego oraz dzieci z opóźnionym rozwojem mowy. „Niezbędnik” jest więc pomocą logopedyczną, składającą się z części teoretycznej i propozycji ćwiczeń z karty pracy z dzieckiem.

3.7.2. Salon Pielęgnacyjny dla Zwierząt "BAXA"

W salonie świadczone są usługi pielęgnacyjne dla zwierząt oraz prowadzona jest sprzedaż kosmetyków do pielęgnacji zwierząt.⁴⁵

Zrzut ekranowy 1. Strona domowa firmy BAXA

Źródło: www.baxa.pl

W ramach działalności oferowane są następujące rodzaje usług pielęgnacyjnych:

- 1) strzyżenie zwierząt obejmujące: strzyżenie wg wzorca FCI, freestyle i psów wielorasowych; dobór fryzury i kosmetyków; porady dla właścicieli w zakresie pielęgnacji psów (w salonie i on-line),⁴⁶
- 2) masaże oraz kąpiele pielęgnacyjne i lecznicze dla małych i dużych zwierząt,
- 3) zabiegi „wizualne”: obcinanie pazurków, czyszczenie uszu i zębów, mycie oczu,⁴⁷

⁴⁵ Zarejestrowany przedmiot i zakres działalności otrzymał następujące kody PKD: 96.09.Z - Pozostała działalność usługowa, gdzie indziej nie sklasyfikowana, podklasa obejmuje: działalność usługową związaną z opieką nad zwierzętami domowymi w zakresie wyżywienia, pielęgnowania, strzyżenia, pilnowania i tresury; 47.75.Z - Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; 47.78.Z - Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach.

⁴⁶ Wzorzec FCI to szczegółowy opis danej rasy, wydany i zatwierdzony przez FCI (Federation Cynologique Internationale - Międzynarodowa Federacja Kynologiczna) z podaniem przynależnego numeru rasy.

⁴⁷ Wiele z usług kierowanych jest nie tylko dla psów, ale do innych zwierząt futerkowych, jak np. świnki morskie, koty czy króliki.

- 4) zabiegi specjalistyczne: trymowanie psów szorstkowłosych, rozczesywanie skołtunionej sierści, wyczesywanie martwego włosa,
- 5) petsitters czyli kompleksowa opieka nad zwierzętami pod nieobecność właściciela,
- 6) program "Pierwszy raz u groomera" dla szczeniaków i ich właścicieli,
- 7) przygotowania psów do wystaw.⁴⁸

W ramach dofinansowania z projektu „Mój biznes Mój sukces” zakupione zostały: stół trymerski hydrauliczny; wanna gromerska z podnośnikiem elektrycznym; suszarki; klimatyzacja; sterylizator UV do narzędzi; zestawy ostrzy do maszynek; zestawy grzebieni, nożyczek i szczotek; środki dezynfekujące i konserwujące; zestawy trymerów, furminatorów i coatminatorów oraz kosmetyki i środki pielęgnujące. Z dotacji została sfinansowana reklama w postaci ogłoszeń w prasie, przydrożnych bannerów, strony www „Baxa” oraz kilkumiesięczny czynsz za wynajem lokalu dla firmy.

---

⁴⁸ Petsitters to usługa polegająca na tym, iż zwierzęta przed lub po wykonanych zabiegach nie będą czekały na swoich właścicieli w klatkach (w przypadku, gdy na czas wizyty pies będzie zostawiony sam), tylko dostępne będą legowiska lub poduszki, przy których będą smakołyki i miska z wodą oraz opieka groomera, czyli fryzjera dla zwierząt (ang. groom - pielęgnować). Gromer to w sumie specjalista od pielęgnacji zwierząt, który potrafi w odpowiedni sposób zadbać o sierść, włos, wygląd zwierzęcia, doradzić właściwą pielęgnację, pomóc w doborze odpowiednich kosmetyków dla klienta oraz przygotowuje psy, koty do wystaw. Profesjonalny groomer zwróci także uwagę na stan skóry, włos, ewentualne alergie, choroby uszu, uzębienia, a w razie potrzeby skieruje do weterynarza.

Zakończenie

Niniejsza praca pokazuje, zgodnie z jej tytułem, odzwierciedlenie polityki strukturalnej (regionalnej) Unii Europejskiej w skali mikro, czyli w działalności organizacji pozarządowej, jaką jest Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego. Jeśli spojrzeć na zagadnienie poprzez pryzmat przedstawianych w rozdziale 1.2. zasad i celów polityki regionalnej w kontekście wzrostu gospodarczego i społecznego na szczeblu lokalnym i regionalnym, to Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego odnosi się do zasad polityki UE w następującym zakresie:

- projekty przygotowywane i realizowane są w porozumieniu z instytucjami samorządowymi (np. Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy), organizacjami pozarządowymi (np. beneficjenci ostateczni projektu MOWES), partnerami biznesowymi (np. Rudzka Agencja Rozwoju Inwestor SA) i społecznymi (np. Ośrodek Interwencji Kryzysowej) - zgodnie z zasadą partnerstwa;
- wykorzystywane dla realizacji projektów dotacje UE składają się z części środków krajowych, zgodnie z zasadą dodatkowości;
- planowane do projektów działania wynikają z zadań określonych na poziomie lokalnym i regionalnym (zasada subsydiarności);
- projektowe działania mają odzwierciedlenie w strategiach rozwoju lokalnego i regionalnego, a także zgodne są z celami polityki kraju i UE, co dokumentowane jest w zapisach projektowych i związane jest z zasadami koncentracji, programowania i koordynacji.

Grupy docelowe projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego składają się z osób, które poprzez uczestnictwo w projekcie dostosowują swoje kwalifikacje, umiejętności i wiedzę do funkcjonowania na rynku pracy. I tak wsparciu w postaci aktywizacji zawodowej podlegają osoby zagrożone wykluczeniem z rynku pracy (np. bezrobotni w wieku 45+ czy ofiary przemocy w rodzinie). Projekty Fundacji wspierają trzeci sektor, który staje się rynkiem pracodawców (np. zakładanie działalności gospodarczych przez organizacje pozarządowe) oraz segmentem wspierającym realizację zadań publicznych. Dodatkowo trzeci sektor jest istotny dla kreowania inicjatyw oddolnych, będących w zakresie kluczowych polityk unijnych (np. działania animacyjne Fundacji dla zawierania partnerstw budujących społeczeństwo obywatelskie). Istotną grupą docelową są osoby przedsiębiorcze, budujące sektor biznesu w wymiarze ważnych dla społeczności usług (np. zakładanie działalności

gospodarczych o różnym profilu, zgodnym z przebadanym i zanalizowanym zapotrzebowaniem lokalnym i regionalnym).

Osobnymi odbiorcami działania Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego są pracownicy Fundacji oraz podwykonawcy zadań projektowych, których aktywność zawodowa ożywia lokalny i regionalny rynek gospodarczy.

Działalność Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego pokazuje, iż sposób zarządzania tą organizacją oraz umiejętność poruszania się na wolnym rynku, w sytuacji członkostwa Polski w UE, może przyczynić się do jego rozwoju poprzez właściwe wykorzystywanie funduszy unijnych.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

1. M. Branka. M. Rawłuszko, A. Siekiera „Zasada równości szans płci w projektach PO KL”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2009.
2. W. Brzeziński, A. Górczyński „Encyklopedia Unii Europejskiej”, Wydawnictwo XXL Media, Warszawa 2006.
3. „Leksykon politologii”. Pod red. A. Antoszewskiego i R. Herbuta, Wydawnictwo ATLA 2, Wrocław 2004.
4. L. Miller, „Tak to było”, Wydawnictwo ZAPOL, Warszawa 2009.
5. „Prawo Unii Europejskiej. Wybór dokumentów”, Wydawnictwo Park-Prawo. Warszawa - Bielsko-Biała 2009.
6. „Polska w Unii Europejskiej. Bilans otwarcia”. Pod red. J. Marszałek-Kawy, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2005.
7. „Samorząd terytorialny. Studium politologiczne”. Pod red. J. Marszałek-Kawy. Wydawnictwo DUET, Toruń 2007.
8. „Strukturalne podstawy demokracji”. Pod red. A. Rycharda, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2008.
9. A. Waszkiewicz „Wspólnoty europejskie 1951-1999”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2002.
10. „Zarządzanie cyklem projektu”, Komisja Europejska, EuropeAid Co-operation Office, marzec 2001.

Źródła

Akty prawne

1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z 9 maja 2008 r., Dz. Urz. UE C115,
2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999,
3. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. z 2006 r. Nr 227.

Dokumenty

1. „Strategia wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na lata 2007-2013”, Ministerstwo Polityki Społecznej, Warszawa 2005,
2. „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie, Narodowa Strategia Spójności”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007,
3. „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, listopad 2006,
4. „Program Operacyjny Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 7 września 2007,
5. „Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 1 czerwca 2009,
6. „Zasady udzielania wsparcia na rozwój przedsiębiorczości na rzecz uczestników projektów w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 8.1.2 PO KL”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 1 stycznia 2011,
7. „Zasady finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 21 grudnia 2010,
8. „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 1 stycznia 2011,
9. „Zasady systemu sprawozdawczości PO KL 2007-2013”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, grudzień 2008,
10. „Regulamin rekrutacji Kandydatów do uczestnictwa w projekcie „Mój Biznes Mój Sukces” realizowanego w ramach Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, styczeń 2010,
11. „Instrukcja obiegu dokumentów księgowych projektów realizowanych przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2009,
12. Wniosek o dofinansowanie projektu „3D Dojrzała Doświadczeni Docenieni”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2009,
13. Wniosek o dofinansowanie projektu „Mój biznes Mój sukces”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2010,

14. Wniosek o dofinansowanie projektu „Ratujmy kwiaty Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2010,
15. Wniosek o dofinansowanie projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz wzmocnienia potencjału i rozwoju sektora ES w Małopolsce”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2010,
16. Wniosek o dofinansowanie projektu „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnów, 2010.

Internet

1. Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego - www.fundacjatarnowskiego.pl
2. Komisja Europejska - www.ec.europa.eu
3. Komisja Europejska Dyrekcja Generalna ds. Budżetu - ec.europa.eu
4. Krajowy Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego - www.koefs.gov.pl
5. Portal Funduszy Europejskich - www.funduszeuropejskie.gov.pl
6. Portal Funduszy Europejskich Europejski Fundusz Społeczny - www.efs.gov.pl
7. Salon Pielęgnacyjny dla Zwierząt „BAXA” - <http://baxa.pl>

Spis ilustracji

<i>Wykres. 1. Składowe budżetu UE .....</i>	<i>9</i>
<i>Wykres. 2. Wydatkowanie środków z budżetu UE.....</i>	<i>10</i>
<i>Wykres. 3. Podział pieniędzy unijnych na perspektywę finansową 2007-2013.....</i>	<i>10</i>
<i>Mapa 1. Regiony najbiedniejsze w obecnej perspektywie finansowej (kolor czerwony).....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela. 1. Procent udziału środków krajowych i unijnych w projektach.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 2. Źródła i wielkość finansowania celów UE przez poszczególne instrumenty finansowe (fundusze) w latach 2007-2013 .....</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 3. Programy operacyjne i przypisane im instrumenty finansowe dla realizacji projektów w latach 2007-2013 .....</i>	<i>21</i>
<i>Wykres 4. Finansowanie Narodowej Strategii Spójności.....</i>	<i>22</i>
<i>Wykres 5. Podział środków UE na poszczególne programy operacyjne.....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela 4. Schemat działań w Priorytecie VI .....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 5. Schemat działań w Priorytecie VII.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 6. Schemat działań w Priorytecie VIII.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 7. Schemat działań w Priorytecie IX.....</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 8. Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia komponentu centralnego PO KL .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 9. Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia komponentu regionalnego PO KL .....</i>	<i>35</i>

<i>Tabela 10. Informacje podstawowe o Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego</i>	36
<i>Rys. 1. Logo projektu „3D Dojrżeli Doświadczeni Docenieni”</i>	38
<i>Rys. 2. Logo projektu „Mój biznes Mój sukces”</i>	40
<i>Rys. 3. Logo projektu „Ratujmy kwiaty Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie”</i>	41
<i>Rys. 4. Logo projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz wzmocnienia potencjału i rozwoju sektora ES w Małopolsce”</i>	42
<i>Rys. 5. Logo projektu „Przygotowanie kadr do budowy sieci szerokopasmowych w Małopolsce”</i>	43
<i>Rys. 6. Logo projektu „Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Tarnowie”</i>	44
<i>Rys. 7. Fazy cyklu życia projektu</i>	46
<i>Zrzut ekranowy 1. Strona domowa firmy BAXA</i>	56